

STOWARZYSZENIE „NIGDY WIĘCEJ”

KAMPANIA „WYKOPMY RASIZM ZE STADIONÓW”

ROK 2020

STYCZEŃ

BELCHATÓW. W styczniowym numerze pisma chuliganów stadionowych „**To My Kibice**” (nr 1, 2020) ukazał się artykuł na temat funkcjonujących w Stargardzie grup kibicowskich **Pogoni Szczecin**, który był ilustrowany zdjęciem flagi nawołującej do przemocy ideologicznej. Na fotografii tej pseudokibice Pogoni eksponowali baner z charakterystyczną grafiką (przedstawiającą napastnika, który kopie człowieka) oraz hasłem wykorzystywanym przez środowiska neofaszystowskie („Good night left side”).

ZAKOPANE. 5 stycznia nierozpoznany mężczyzna obrzucił ksenofobicznymi wyzwiskami trenera narciarskiego Aleksandra Wierietielnego, od wielu lat mieszkającego w Polsce i posiadającego polskie obywatelstwo (jego rodzice byli Białorusinami). Zdarzenie to opisała w mediach społecznościowych podopieczna trenera – Justyna Kowalczyk, dwukrotna mistrzyni olimpijska w biegach narciarskich. Relacjonowała: „Niestety w trakcie naszego pobytu w Zakopanem miała miejsce bardzo nieprzyjemna sytuacja. Wieczorem jakiś bliżej nieokreślony pan Andrzej zaczepił Trenera [Wierietielnego – dop. red.] i groził cyt. «wpier...em». Pan Andrzej był niezadowolony moim wpisem na FB. Przez 10 min. przeklinał Trenera, np. tak cyt.: «Spier...aj do Putina ruski szmaciarzu». Pan Andrzej nie miał odwagi się przedstawić”. Według Kowalczyk mężczyzna ten zareagował z wrogością na jej wpis w internecie, w którym skrytykowała stan przygotowania tras biegowych znajdujących się na terenie Centralnego Ośrodka Sportu w Zakopanem (od 2018 roku Wierietielny był głównym trenerem kadry narodowej kobiet w biegach narciarskich, a Kowalczyk pełniła funkcję jego asystentki).

CZĘSTOCHOWA. 11 stycznia na Jasnej Górze niektórzy uczestnicy Patriotycznej Pielgrzymki Kibiców eksponowali szaliki, na których widniały symbole rasistowskie. Pseudokibice zaprzyjaźnionych ze sobą klubów **Śląsk Wrocław** i **Motor Lublin** mieli charakterystyczne czerwono-białe szaliki stylizowane na logotyp międzynarodowej organizacji neonazistowskiej **Blood and Honour** (nazwa ta stanowi odwołanie do motta **Hitlerjugend**). Znajdowało się na nich hasło „W obronie rasy i narodu” oraz znak krzyża celtyckiego (wykorzystywany przez zwolenników wyższości tzw. białej rasy). Podobnie stylizowane szaliki eksponowali „kibice” **Rakowa Częstochowa**, widniał

na nich ponadto slogan „Krew i honor”. Inny z przybyłych na Jasną Górę pseudokibiców miał z kolei szalik z hasłem „Biali patrioci” i krzyżem celtyckim. Wśród uczestników pielgrzymki byli też przedstawiciele skrajnie prawicowej organizacji **Narodowe Podbeskidzie**, którzy eksponowali transparent z nazwą tej grupy oraz drugi – z krzyżem celtyckim i napisem „Hate Antifa” (wyraz nienawiści wobec poglądów antyfaszystowskich). W alei Sienkiewicza prowadzącej na Jasną Górę pseudokibice piketowali przeciwko tzw. ustawie 447 (przyjętej w 2018 roku w USA), fałszywie przedstawianej przez środowiska skrajnie prawicowe jako nakaz wypłaty przez Polskę rzekomych „roszczeń żydowskich”. Wykrzykiwali: „Kłamstwa organizacji żydowskich trzeba obalić!”. Organizatorem pielgrzymki był ks. **Jarosław Wąsowicz**, związany od wielu lat ze środowiskiem nacjonalistów-chuliganów stadionowych.

POLSKA. 28 stycznia zawodniczka mieszanych sztuk walki (MMA) **Joanna Jędrzejczyk** zamieściła na Instagramie grafikę, poprzez którą utożsamiła swoją pochodzącą z Chin rywalkę Weili Zhang z zagrożeniem koronawirusem. Na plakacie zapowiadającym ich pojedynek (walkę sportsmenek zaplanowano na 7 marca w Las Vegas), na którym znajdowały się zdjęcia obu zawodniczek, Jędrzejczyk miała na sobie... maskę przeciwgazową (mającą rzekomo chronić ją przed zakażeniem). Na grafice widniały też prześmiewcze emotikony. Zhang skrytykowała zachowanie Jędrzejczyk i zwróciła się do niej w mediach społecznościowych: „Wyśmiewanie się z tragedii pokazuje brak charakteru. Ludzie umierają, czyjś ojciec, matka, dziecko. Jeśli masz coś do mnie, to powiedz, a nie żartuj z tego, co tu [w Chinach – dop. red.] się dzieje. Życzę ci zdrowia i do zobaczenia 7 marca”.

LUTY 2020

BELCHATÓW. W miesięczniku chuliganów stadionowych „**To My Kibice**” (numer z lutego) ukazało się zestawienie flag, które były wywieszane na stadionach piłkarskich w latach 2000-2019 i zostały zabrane (jako swoiste trofea) jednym ekipom kibicowskim przez inne. Te „zdobyte” transparenty były następnie często eksponowane na trybunach – na znak pogardy wisały do góry nogami. Wśród flag uwzględnionych w tym zestawieniu znalazły się też takie, które zawierały symbolikę rasistowską: transparent z krzyżem celtyckim należący do pseudokibiców **Unii Oświęcim**; transparent **Gryfa**

Ślupsk stylizowany na flagę **Konfederacji** (była wykorzystywana w wojnie secesyjnej w USA w latach 1861-1865, a współcześnie uznaje się ją za symbol prześladowań rasowych); transparent **Jaroty Jarocin** z charakterystyczną białą, zaciśniętą pięścią (oznaczającą tzw. białą siłę); transparent **Lecha Poznań** z hasłem „Legion Piła. Krew Naszej Rasy” (tytuł piosenki neonazistowskiego zespołu **Konkwista 88**, której słowa refrenu brzmiały: „Za krew naszej rasy / nasz honor, narodowy socjalizm / będziemy walczyć / do końca swych dni”), a także dwa transparenty klubów **Cartusia Kartuzy** i **Unia Hrubieszów**, na których znajdowała się popularna w środowiskach neonazistowskich runa sig (pojedyncza runa była emblematem wykorzystywanym na mundurach **Hitlerjugend**, a podwójna służyła jako symbol SS).

POZNAŃ. 8 lutego podczas meczu Ekstraklasy piłki nożnej pomiędzy Lechem Poznań a **Rakowem Częstochowa** pseudokibice przyjezdnego klubu eksponowali flagę z hasłem „Naszym wzorem **Janusz Waluś**”. Waluś to polski emigrant, który w 1993 roku w Republice Południowej Afryki zamordował polityka walczącego z apartheidem, Chrisa Haniego. Został za to skazany na karę dożywotniego pozbawienia wolności [21 listopada 2022 roku sąd w RPA zdecydował o jego warunkowym zwolnieniu z więzienia]. Od kilku lat środowiska skrajnie prawicowe w Polsce kreują kult postaci Walusia i pochwalają morderstwo, które popełnił z pobudek rasistowskich.

ŁÓDŹ. 10 lutego Stowarzyszenie „NIGDY WIĘCEJ” zostało poinformowane o rasistowskim znaku, jaki widniał na budynku katolickiej szkoły podstawowej i gimnazjum na ulicy Nałkowskiej. Pseudokibice klubu **LKS Łódź** namalowali na murze nazwę klubu, w którą wpisali krzyż celtycki, symbolizujący ideę supremacji tzw. białej rasy.

WARSZAWA. 22 lutego podczas meczu Ekstraklasy piłki nożnej pomiędzy **Legią Warszawa** a Jagiellonią Białystok pseudokibice stołecznej drużyny eksponowali na trybunie głównej (tzw. Żyłecie) transparent, na którym widniała stylizowana swastyka z zakrzywionymi ramionami. To jedna z najstarszych flag o treści nazistowskiej – jest wywieszana przez „kibiców” Legii od kilkunastu lat.

Stowarzyszenie „NIGDY WIĘCEJ” w ramach kampanii „Wykopmy Rasizm ze Stadionów” odnotowało ten transparent w monitoringu stadionowym już w 2005 roku (był eksponowany w trakcie spotkania ówczesnej I ligi Legia – Arka Gdynia).

HAJNÓWKA. 23 lutego w mieście odbył się skrajnie nacjonalistyczny marsz, podczas którego zwolennicy **Obozu Narodowo-Radykalnego, Młodzieży Wszechpolskiej, Narodowej Hajnówki** i pseudokibice **Jagiellonii Białystok** upamiętnili kpt. **Romualda Rajsa** (ps. „Bury”), dowódcę partyzanckiego oddziału odpowiedzialnego za śmierć 79 osób wyznania prawosławnego narodowości białoruskiej, w tym kobiet i dzieci. Uczestnicy hajnowskiej manifestacji wykrzykiwali między innymi: „Bury, nasz bohater”. Uczcili też mjr. **Zygmunta Szendzielarza** (ps. „Łupaszko”), którego żołnierze dopuścili się mordów na litewskiej, a na Białostocczyźnie także na białoruskiej ludności cywilnej. Manifestanci eksponowali ponadto transparenty z hasłem „Śmierć wrogom ojczyzny” (współcześnie używanym jako wyraz zachęty do agresji na tle ideologicznym), skandowali też ten slogan. W pierwszej połowie lutego organizatorzy marszu opublikowali na **Facebooku** wpis na temat planowanej manifestacji, w którym pojawiło się wezwanie bliskie groźbie: „[W Hajnówce – dop. red.] wielu mieszkańców nazywa siebie Rusinami, a tamtejsze ziemie wedle ich mniemania są okupowane. Hajnówka należy do państwa polskiego. [...] Wszystko ma swój początek i koniec. Dlatego teraz przyszedł czas na nas – ludzi zdeterminowanych, którzy chcą obalić ostatni bastion komuny w Polsce. Sukcesywnie, krok po kroku. Aby zburzyć ten beton potrzebny jest każdy z Was”.

Na kilka dni przed marszem nacjonalistów radni miejscy uchwalili stanowisko, w którym zaprotestowali „w imieniu własnym i mieszkańców Hajnówki oraz rodzin ofiar poszkodowanych w tragicznych wydarzeniach na Podlasiu na przełomie lat 1945/1946 przeciwko gloryfikacji postaci «Burego», który dopuścił się mordu ludności cywilnej zamieszkującej okolice Hajnówki i Bielska Podlaskiego”.

KRAKÓW. 25 lutego w wywiadzie dla portalu Interia prezes **Wisły Kraków Piotr Obidziński** następująco odniósł się do warunków organizacyjnych, jakie Cracovia Kraków postawiła Wiśle przed meczem derbowym obu drużyn (zaplanowanym na 3 marca): „Już byliśmy w tych czasach. To jest trochę jak ultimatum w sprawie Gdańska w 1939 roku”. W ten sposób Obidziński porównał to, czego jeden klub piłkarski domagał się od drugiego klubu... do ultimatum, jakie **Adolf Hitler** postawił Polsce w sierpniu 1939 roku (Niemcy zażądali wówczas między innymi włączenia Wolnego Miasta Gdańska do III Rzeszy, wyłączenia z terytorium Polski Pomorza i przeprowadzenia na tym obszarze plebiscytu w sprawie przynależności państwowej). Wisła Kraków to klub, który w przeszłości, już od pierwszych lat funkcjonowania (początek XX wieku) dopuszczał się wystąpień antyżydowskich. Historię tę opisał dr Maciej Kozłowski w książce „Naród Wybrany – Cracovia Pany” wydanej przez Stowarzyszenie „NIGDY WIĘCEJ” (2015).

TORUŃ. 29 lutego podczas meczu II ligi piłki nożnej pomiędzy **Elaną Toruń** a Górnikiem Łęczna pseudokibice klubu gospodarzy wywiesili na ogrodzeniu wokół murawy baner z charakterystyczną grafiką zachęcającą do przemocy na tle ideologicznym: przedstawiała ona napastnika, który kopie leżącego na ziemi człowieka, zawierała również hasło „Good night left side” używane przez ugrupowania neofaszystowskie. Na banerze tym znajdowały się też dwa symbole krzyża celtyckiego, oznaczającego tzw. białą siłę.

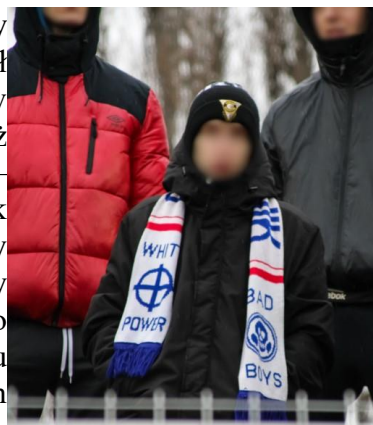
MARZEC 2020

BYDGOSZCZ. 1 marca uczestnicy marszu zorganizowanego przez skrajnie nacjonalistyczne ugrupowanie **Bydgoscy Patrioci** eksponowali ogromny transparent z wyrazami poparcia dla **Janusza Walusia**, polskiego emigranta skazanego w Republice Południowej Afryki na karę dożywotniego więzienia za rasistowskie zabójstwo. W 1993 roku zamordował on czarnoskórego polityka walczącego z apartheidem, Chrisa Haniego. Nigdy nie wyraził skruchy. Od kilku lat środowiska skrajnie prawicowe w Polsce kreują kult postaci Walusia i pochwalają popełnione przez niego morderstwo. Uczestnicy bydgoskiego marszu nieśli ponadto transparent z hasłem „Śmierć wrogom ojczyzny” (współcześnie używanym jako zachęta do agresji na tle ideologicznym) oraz flagę upamiętniającą kpt. **Romualda Rajsa „Burego”** (dowodził oddziałem **Narodowego Zjednoczenia Wojskowego**, który był odpowiedzialny za dokonanie w 1946 roku na Podlasiu zbrodni ludobójstwa na ludności białoruskiej wyznania prawosławnego). W manifestacji tej wzięli udział przedstawiciele **Młodzieży Wszechpolskiej**, **Obozu Narodowo-Radykalnego**, pseudokibice **Zawiszy Bydgoszcz**, a także **Jerzy Mickuś** – radny Rady Miasta Bydgoszcz (z ramienia **Prawa i Sprawiedliwości**) oraz członek zarządu **Stowarzyszenia Piłkarskiego „Zawisza”**.

GDAŃSK. 4 marca w spotkaniu Ekstraklasy piłki nożnej pomiędzy **Lechią Gdańsk** a Legią Warszawa miejscowi pseudokibice wywiesili w tzw. kotle (centralne miejsce na trybunach, gdzie organizowany jest doping) flagę z wyrazami poparcia dla **Janusza Walusia**, polskiego emigranta, który w Republice Południowej Afryki odsiadywał wyrok dożywotniego więzienia za rasistowskie

morderstwo [21 listopada 2022 roku sąd w RPA zdecydował o jego warunkowym zwolnieniu]. Ponadto „kibice” Lechii eksponowali baner, na którym znajdował się symbol stylizowany na krzyż celtycki (oznaczający wyższość tzw. białej rasy).

GŁOGÓW. 7 marca w trakcie meczu I ligi piłki nożnej Chrobry Głogów – GKS Tychy jeden z pseudokibiców eksponował szalik, na którym znajdowało się wykorzystywane przez zwolenników ideologii rasistowskiej hasło „White power” (biała siła) oraz krzyż celtycki (mężczyzna był „kibicem” **Górnika Wałbrzych** – zaprzyjaźnionego z GKS Tychy). Na szaliku widniał też znak stylizowany na symbol zwany Totenkopf (przedstawiający charakterystyczną trupa czaszkę), który był używany podczas II wojny światowej przez esesmanów w obozach koncentracyjnych. Ponadto pseudokibice eksponowali na bębnach używanych do wybijania rytmu w trakcie dopingu naklejkę z homofobicznym i pornograficznym logotypem oraz sloganem „Zakaz pedałowania”.

BELCHATÓW. 8 marca w trakcie spotkania Ekstraklasy piłki nożnej **Raków Częstochowa** – Pogoń Szczecin miejscowi pseudokibice wywiesili na płocie otaczającym boisko flagę z hasłem „Naszym wzorem **Janusz Waluś**”. Waluś to polski emigrant, który odbywał w Republice Południowej Afryki karę dożywotniego pozbawienia wolności za rasistowskie zabójstwo [21 listopada 2022 roku sąd w RPA zdecydował o jego warunkowym zwolnieniu z więzienia]. W 1993 roku zamordował Chrisa Haniego, czarnoskórego polityka, który walczył o zniesienie apartheidu.

KWIECIEŃ 2020

POLSKA. 6 kwietnia na portalu **Sport.pl** ukazało się wiele rasistowskich komentarzy pod artykułem opublikowanym w kontekście koronawirusa, tym razem wymierzonych w osoby pochodzenia afrykańskiego. Tekst odnosił się do propozycji dwóch francuskich lekarzy, aby testy szczepionek przeprowadzać na mieszkańcach Afryki. Przeciwno takim pomysłom publicznie zaprotestowali między innymi sportowcy: pochodzący z Kamerunu Samuel Eto'o (były zawodnik FC Barcelony) oraz austriacki piłkarz nigeryjskiego pochodzenia David Alaba (Bayern Monachium), który napisał: „Testowanie szczepionki w Afryce? Czy ci dwaj faceci są lekarzami czy klaunami? To rodzaj rasizmu, jakiego sobie nigdy nie wyobrażałem. Haniebny i nie do przyjęcia! Wszyscy musimy pracować ramie w ramie, by walczyć z tymi wirusem”. Pod artykułem streszczającym kontrowersyjną propozycję oraz krytyczne wypowiedzi zawodników – polscy internauci zamieścili m.in. następujące komentarze: „Jak się nie podoba, to droga do domu wolna. I tak ligi europejskie coraz bardziej przypominają Puchar Plemion Afryki”, „Niechże będzie jakiś pożytek z tych negroidów”, „I słusznie, szkoda świnek morskich!”, „Rozumiem, że szczepionką od białego człowieka wzgardzą. Ciekawe, skąd ją wtedy wezmą? Z Wakandy?”, „Subsaharyjcy wirusolodzy po oazowych akademiach medycznych sami sobie poradzą – nie potrzebują pomocy białych rasistów!”, „Niech spier...ją do Afryki, niech wymyślą szczepionkę i niech ją testują na Europejczykach. Jaki problem?”. Rasistowskie komentarze nie spotkały się z odpowiedzią ani reakcją moderatora.

WARSZAWA. 8 kwietnia w wywiadzie opublikowanym na portalu **Weszlo.com** **Maciej Purchała**, prezes **Hutnika Warszawa** (IV liga piłki nożnej, grupa mazowiecka północna), wygłosił komentarz o charakterze homofobicznym. W rozmowie na temat sytuacji finansowej klubów w związku z epidemią koronawirusa – stwierdził: „Z Hutnikiem będzie tak: jeżeli miasto nie pomoże, bo dzielnica to na pewno nie, ona woli wspierać LGBT, to wycofujemy zespół”.

RZESZÓW. 15 kwietnia w wywiadzie dla „Przeglądu Sportowego” **Andrzej Grzyb**, były reprezentant Polski w piłce siatkowej, a obecnie menedżer siatkarski, przedstawił kuriozalną propozycję, by ze względu na epidemię koronawirusa najbliższy sezon rozgrywkowy siatkówki odbył się tylko z udziałem rdzennych Polaków. W swoim wywodzie przekonywał: „Dla dobra polskich klubów w kolejnym sezonie do minimum powinno się ograniczyć udział w rozgrywkach cudzoziemców. Myślę nie tylko o zawodnikach, ale także o trenerach i członkach sztabów szkoleniowych. Wiem, że zaraz podniesie się krzyk wśród prezesów, siatkarzy i kibiców, ale moim zdaniem nie ma innego wyjścia”. Ponadto w wywiadzie Grzyb oskarżył zagranicznych graczy i trenerów o to, że spowodują nawrót epidemii w Polsce: „Nie może być tak, że Polka czy Polak zostanie bez pracy, bo klub zatrudni sobie obcokrajowca. W pierwszej kolejności musimy zadbać o rodzimych siatkarzy i trenerów. Po drugie, po pandemii im mniej podróży pomiędzy krajami, tym lepiej. Wyobraźmy sobie ten Armagedon związany z powrotami cudzoziemców do Polski. Mamy narażać się na kolejny atak wirusa?”. Postulował również: „Nie ma sensu wyrzucać pieniędzy na obcokrajowców. Mamy kwiecień, jest więc wiele czasu na rozwiązanie wcześniej podpisanych umów z obcokrajowcami”. Do propozycji Grzyba z aprobatą odniósł się trener przygotowania fizycznego **Michał Adameczewski** (był między innymi członkiem sztabu szkoleniowego w reprezentacji Polski juniorów w siatkówce), który stwierdził: „Kluczem jest dzisiaj wzmacnianie szkolenia i optymalizacja wydatków. Nie osiągniemy tego, zatrudniając Włocha kosztem Polaka”. Pozytywnie na te postulaty zareagował również wiceprezes **Polskiego Związku Piłki Siatkowej** i poseł do Parlamentu Europejskiego z ramienia **Prawa i Sprawiedliwości Ryszard Czarnecki**. W rozmowie z „Przeglądem Sportowym” deklarował, że propozycja ograniczenia liczby obcokrajowców w rozgrywkach jest „warta rozważenia”, ale byłaby trudna do przeprowadzenia ze względów formalnych. Czarnecki zalecał więc, by to władze klubów przejęły inicjatywę w tej sprawie: „Obawiam się jednak, że całkowita rezygnacja z zagranicznych zawodników i trenerów to mało realna wizja. Choć oczywiście można myśleć o pewnych ograniczeniach w tym zakresie. PZPS odgórnie jednak tego nie zrobi. Nie ma ani narzędzi, ani podstaw prawnych. Kluby musiałyby się porozumieć w tej sprawie i prowadzić wspólną politykę”. Dyskryminacja w zatrudnieniu ze względu na narodowość (a także ze względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, religię, przekonania polityczne, przynależność związkową, pochodzenie etniczne, wyznanie, orientację seksualną) jest sprzeczna z prawem polskim i Unii Europejskiej.

WARSZAWA. 25 kwietnia w dyskusji o reperkusjach koronawirusa w kontekście zawieszenia i ewentualnego wznowienia rozgrywek Ekstraklasy na forum kibiców **Legii Warszawa** pojawiły się teorie spiskowe i wątki antysemickie, na przykład: „normalnego kibica to cieszy, tylko że banda kodziarzy, lemingów i korpo mośków chcą ludziom obrzydzać życie. Nie zwracaj uwagi. Ci co minusują ludzi na prawo, krytykują i plują na nasz rząd to są opłacane pacholki gazety koszernej [obraźliwie o „Gazecie Wyborczej” – dop. red.], koncernu Axel Springer i innych wrogów narodu” czy: „Ja to mam gdzieś, bo jak mawiał Herbert – «z prądem płyną śmieci». Tu są czytelnicy tego zdrajcy Miłosza, ale cóż... Ludzie Sorosa też tu działają. Wiesz. Efekt działania gazety koszernej i TVN-u”. Niektóre z nich miały też charakter ksenofobiczny i zawierały radykalne hasła polityczne: „Za rudego Tuska też przecież z Polski wyjechało mnóstwo młodych osób i jakoś nikt z ówczesnego rządu się nimi nie zainteresował, żeby chociaż po części zatrzymać ich w Polsce. Najlepiej dla platfusów jakby wszyscy wyjechali, a w to miejsce ściągnęliby całe tabuny migrantów. Aha jak już pojedziesz w piz.... to weź w bagażnik całą opozycję z Schetyną na czele. Zabierz mu tylko WIDELEC z kieszeni, jeśli wiesz co mam na myśli zaKODowany lemingu oglądający tvnSS24”. Pojawiły się też wpisy z elementami homofobicznymi, na przykład „Ty jako młody żbik masz Covid w pompie i pewnie bez znaczenia dla ciebie jest, czy twoi rodzice, dziadkowie przeżyją czy też nie. «Gratuluje błyskotliwości!» Widzisz tęczowa alternatywa nie wszystkich kręci”.

MAJ 2020

BELCHATÓW. W maju w piśmie chuliganów stadionowych „**To My Kibice**”, sympatyzującym ze skrajną prawicą, ukazał się tekst na temat kibiców klubu **Kaszubia Kościerzyna** (w sezonie 2019/2020 grającego w IV lidze w grupie pomorskiej), który był ilustrowany zdjęciami wykonanymi na stadionach. Na jednej z fotografii pseudokibice eksponowali baner nawołujący do przemocy wobec tzw. wrogów ideologicznych. Znajdowała się na nim charakterystyczna grafika (przedstawiająca napastnika, który kopie leżącego na ziemi człowieka) oraz hasło „Good night left side” – używane przez środowiska neofaszystowskie.

BELCHATÓW. W majowo-czerwcowym numerze pisma chuliganów stadionowych „**To My Kibice**”, sympatyzującego ze skrajną prawicą, został opublikowany zbiór zdjęć przedstawiających graffiti namalowane w różnych miejscach przez kibiców klubu **Olimpia Grudziądz** (I liga piłki nożnej). Niektóre spośród nich zawierały treści rasistowskie. Na jednym z takich „murali” widniało hasło „White boys Olimpia” oraz symbol krzyża celtyckiego. Ten sam znak wraz z nazwą klubu pojawił się również na murze na terenie osiedla, a także w przejściu podziemnym. Ponadto jedno ze zdjęć przedstawiało graffiti, które było stylizowane na flagę używaną w czasie wojny secesyjnej w USA przez **Konfederację** (walczącą o utrzymanie niewolnictwa), obecnie to emblemat wykorzystywany przez ugrupowania rasistowskie.

WARSZAWA. 30 maja „Przegląd Sportowy” poinformował o kontrowersyjnym zapisie, jaki znalazł się w umowach polskich koszykarzy oczekujących na premie za zajęcie ósmego miejsca na Mistrzostwach Świata (które odbyły się jesienią 2019 roku w Chinach). Premie, wbrew wcześniejszym medialnym zapowiedziom ze strony **Polskiego Związku Koszykówki**, miały być wypłacane tylko tym zawodnikom, którzy podpisali umowy ambasadorskie ze sponsorem reprezentacji, czyli firmą **Energa**. W umowach tych znalazł się zapis... dyskryminujący mniejszości seksualne – zgodnie z nim koszykarzy obowiązywał „zakaz propagowania postaw i ideologii sprzecznych z art. 18 Konstytucji RP, stanowiącym, iż małżeństwo jako związek kobiety i mężczyzny, rodzina, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej”. Jeden z zawodników w komentarzu dla „Przeglądu Sportowego” tak odniósł się do treści tego dokumentu: „Od razu zwróciłem na to uwagę. Nie wiem, co by było, gdybym wypowiedział się na temat równouprawnienia osób homoseksualnych? Raczej zastosowano by wobec mnie jakieś potrącenie, bo konsultowałem się z prawnikiem. Uznałem jednak, że podpiszę, bo po prostu chciałem dostać pieniądze! Nie będę samotnie kładł się przed czołgiem” (wypowiedź udzielona anonimowo).

CZERWIEC 2020

BIAŁYSTOK. 28 czerwca po zakończeniu meczu Ekstraklasy piłki nożnej pomiędzy **Jagiellonią Białystok** a Lechią Gdańsk kilku miejscowych pseudokibiców kierowało ksenofobiczne wyzwiska pod adresem kapitana Jagiellonii, pochodzącego z Ukrainy Tarasa Romanczuka. Mężczyźni, którzy zajmowali miejsca w łoży VIP wynajmowanej przez firmę Kotnitz, wykrzykiwali do niego: „Nie jesteś Polakiem!” i „Wypier...aj na Ukrainę!”. W związku z tymi zajściami zarząd firmy Kotnitz opublikował oświadczenie, w którym pojawiły się przeprosiny wobec piłkarza. Romanczuk od 2018 roku ma polskie obywatelstwo, wystąpił również w reprezentacji Polski w piłce nożnej.

LEGNICA. 29 czerwca na ulicy Rzeczypospolitej grupa pseudokibiców obrzuciła jajkami działaczy społecznych, którzy usuwali homofobiczne i rasistowskie napisy, znajdujące się na murze dawnej jednostki wojskowej. Obok tych sloganów widniał również symbol krzyża celtyckiego, oznaczającego tzw. białą siłę. Agresywne zachowanie „kibiców” skomentował w internecie Paweł Palcat, aktor Teatru im. Modrzejewskiej w Legnicy: „Nie mam złudzeń, napisy wrócą. Obawiam się też, że zamiast jaj w ruch pójda kamienie. Ale nie odpuszczę. Tak nie wolno. Nikomu i nigdy”.

LIPIEC 2020

BELCHATÓW. W lipcu w piśmie chuliganów stadionowych „**To My Kibice**” został opublikowany artykuł na temat kibiców **Olimpii Grudziądz**, który ilustrowany był zdjęciami wykonanymi na stadionach. Jedno z nich przedstawiało pseudokibiców Olimpii, którzy pozwali z flagą o treści rasistowskiej. Widniało na niej hasło „Biali Wojownicy. Za rasę, za krew” oraz symbol krzyża celtyckiego.

BELCHATÓW. W numerze lipcowo-sierpniowym magazynu chuliganów stadionowych „**To My Kibice**” został opublikowany wywiad z trzema pseudokibicami **Korony Kielce**, którzy afirmatywnie wypowiadali się na temat współorganizowanych przez nich protestów przeciwko zatrudnianiu w klubie czarnoskórych zawodników. Tak relacjonowali te rasistowskie akcje: „Kiedy w Koronie pojawił się ciemnoskóry zawodnik [pochodzący z Kamerunu Frankline Moudoh – dop. red.], rozpoczęliśmy pierwszy protest, który miał miejsce 6 marca 1999 roku na meczu z Unią Tarnów. Wywiesiliśmy na nim jedynie transparent o treści «You must go away N*gger, Korona only white club» [tłum. «Musisz odejść, czarnuchu, Korona to klub tylko dla białych»]. Oczywiście nie prowadziliśmy dopingu, a jedynie ograniczyliśmy się do umiłania gry «naszemu» nowemu zawodnikowi”. Drugi rasistowski protest miał miejsce, gdy Korona połączyła się z Błękitnymi Kielce. W wywiadzie dla „TMK” kibole Korony tak opisywali tamte zdarzenia: „Nasz klub wiedział, że ma nie sprowadzać czarnoskórych piłkarzy, ale tu sytuacja nastąpiła z automatu. [...] Murzyn [pisownia oryg. – dop. red.] parę razy wystąpił na boisku, był obrzucany bananami, więc z czasem sam odpuścił temat i ewakuował się z Korony” (tym szykanowanym zawodnikiem był Senegalczyk Salio Dieye). W dalszej części rozmowy kieleccy pseudkibice następująco opisywali rezultaty rasistowskiego bojkotu: „Można to nazwać sukcesem, bo murzyn nie grał. Sam rozwiązał kontrakt z klubem, dla nas jednak najistotniejsze było to, że nie biegał po murawie. Na pewno klub miał łatwiejszą decyzję do podjęcia w tematach wcześniejszych murzynów dzięki naszej postawie”. Podobnych incydentów kibole dopuszczali się względem Brazylijczyka Hernânego, który do Korony przeszedł w 2005 roku. W wywiadzie ubolewali, że ich protesty nie przynosiły rezultatów: „Wraz z upływem czasu nasza biała frakcja traciła na sile”. Oświadczyli również: „W naszych strukturach wciąż są osoby, które, jeśli jakiś murzyn gra w Koronie, nie pojawiają się na stadionie i mecze oglądają w pubie”. Wywiad ilustrowany był zdjęciem eksponowanej na stadionie flagi z napisem „BHBD” (rozwiniecie tego skrótu stanowią słowa popularnej „kibicowskiej” piosenki neonazistowskiego zespołu **Konkwista 88**: „Biały honor, biała duma”). O tej rasistowskiej fladze, przez wiele lat wywieszanej podczas meczów Korony, tak mówili pseudokibice w wywiadzie dla „TMK”: „Jest [ona] symbolem swego rodzaju ruchu oporu, jaki miał u nas miejsce. [...] Zostawiliśmy ją jako właśnie taką ikonę. To nasza najważniejsza flaga, nasz talizman”.

BELCHATÓW. W numerze lipcowo-sierpniowym pisma chuliganów stadionowych „**To My Kibice**” ukazało się omówienie „zina kibolskiego” zatytułowanego „**Obsesja**” oraz kilka zeskanowanych z niego artykułów. Na skanach tych widniał – jako ilustracja tekstu w zinie – symbol zwany Totenkopf (przedstawiający charakterystyczną trupa czaszkę), który był używany podczas II wojny światowej przez strażników obozów koncentracyjnych. Na jednym z tych zdjęć ktoś eksponował – w geście afirmacji – plakietkę z Totenkopffem, pozując na tle znaku drogowego z nazwą miejscowości Nowa

Sarzyna. Autorem recenzji nowego zina (bardzo mu przychylny) był redaktor naczelny „To My Kibice”, **Michał Strzelec** ps. „Tifosifoto”. W swoim tekście zawarł kuriozalne, zabarwione ksenofobią stwierdzenie: „A wiecie, co przykre w tym wszystkim? Że ze 100 sztuk [zina „Obsesja” – dop. red.], aż 30 poszło do Niemców. Skumajcie – Niemcy nie znający języka kupują polskiego zina [...]. Takie na tamtej scenie jest parcie na ruch kibicowski... No tak, ale to piz...y. Zapomniałem”.

BIELSKO-BIAŁA. 5 lipca w czasie meczu I ligi piłki nożnej pomiędzy **Podbeskidziem Bielsko-Biała** a Radomiakiem Radom pseudokibice klubu gospodarzy eksponowali baner z charakterystyczną grafiką zachęcającą do przemocy na tle ideologicznym: przedstawiała ona napastnika, który kopie leżącego na ziemi człowieka, zawierała również hasło „Good night left side” używane przez ugrupowania neofaszystowskie.

MALEC. 5 lipca w meczu finałowym Pucharu Polski w grupie Małopolski ZPN – Wadowice – Oświęcim pomiędzy Zgodą Malec a **Hejnałem Kęty** pseudokibice przyjezdnej drużyny wywiesili na ogrodzeniu wokół murawy transparent z krzyżem celtyckim, symbolizującym tzw. białą siłę.

BIELSKO-BIAŁA. 15 lipca w trakcie spotkania I ligi piłki nożnej **Podbeskidzie Bielsko-Biała** – Odra Opole „kibice” miejscowego klubu eksponowali flagę nawołującą do przemocy motywowanej ideologicznie. Widniało na niej hasło „Good night left side” (popularne w środowiskach neofaszystowskich) oraz grafika przedstawiająca napastnika, który kopie leżącego na ziemi człowieka.

GDAŃSK. 15 lipca w trakcie meczu Ekstraklasy piłki nożnej pomiędzy **Lechią Gdańsk** a Legią Warszawa pseudokibice miejscowego klubu po raz kolejny eksponowali transparent z podobizną **Janusza Walusia** oraz hasłem „Nic cię nie złamię, nie jesteś sam!”. Waluś to polski emigrant, który w 1993 roku zamordował w Republice Południowej Afryki Chrisa Haniego, polityka i działacza społecznego, walczącego o zniesienie systemu segregacji rasowej. Od kilku lat w Polsce środowiska skrajnie nacjonalistyczne manifestowały poparcie dla Walusia i domagały się jego uwolnienia (odbywał on karę dożywotniego więzienia w RPA, nigdy nie wyraził skruchy z powodu popełnionego czynu; 21 listopada 2022 roku sąd w RPA zdecydował o jego warunkowym zwolnieniu z więzienia).

BIELSKO-BIAŁA. 25 lipca w trakcie spotkania I ligi piłki nożnej **Podbeskidzie Bielsko-Biała** – Chrobry Głogów „kibice” miejscowego klubu eksponowali baner nawołujący do przemocy ideologicznej. Widniała na nim charakterystyczna grafika (przedstawiająca napastnika, który kopie leżącego człowieka) oraz hasło „Good night left side”, wykorzystywane przez środowiska neofaszystowskie.

SIERPIEŃ 2020

WARSZAWA. 7 sierpnia na Krakowskim Przedmieściu na tablicy przed bazyliką Świętego Krzyża „nieznani sprawcy” umieścili plakat z napisem „Warszawa wolna od pedałów”. Znajdowały się na nim również logotypy kilkunastu klubów piłkarskich. Zdarzenie to potępiły władze Polonii Warszawa, które tak odniosły się do treści plakatu: „Ten smutny przekaz stoi w sprzeczności z naszymi wartościami. Każdy przedstawiciel społeczności LGBT będzie zawsze mile widziany w klubie i podczas wydarzeń oraz spotkań organizowanych przez Polonię Warszawa. Jednymi z naszych 10 podstawowych wartości, którymi jako społeczność kierujemy się na co dzień, są tolerancja, równość i szacunek”.

23 sierpnia zdjęcie tego samego plakatu wraz z wyrazami poparcia dla homofobicznych treści opublikowała na swoim profilu na **Instagramie Zofia Klepacka** – medalistka igrzysk olimpijskich i

mistrzyni świata w windsurfingu. Jej post został „polubiony” przez **Jarosława Jakimowicza**, aktora i prezentera **TVP Info**.

ŁAWA. 12 sierpnia na ulicy Niepodległości pod Urzędem Miasta grupa mężczyzn, wśród których byli też pseudokibice **Jezioraka Ława**, zakłóciła pikietę zorganizowaną przeciwko przemocy wobec osób LGBT. Kilkunastu agresorów obrzuciło wulgarnymi wyzwiskami uczestników zgromadzenia, rzucili też w ich kierunku petardę hukową. Ponadto dwóch mężczyzn zabrało organizatorom pikiety transparent, na którym widniała tęczowa flaga (symbol mniejszości seksualnych) oraz hasła: „Prawa mniejszości to prawa człowieka. Stop przemocy”. Policjanci podjęli interwencję. Za zakłócenie legalnego zgromadzenia dwóch mężczyzn zostało ukaranych mandatami. W wydanym komunikacie policja poinformowała, że ustalono też tożsamość kolejnych mężczyzn, którzy mieli odpowiadać za to samo wykroczenie.

DĘBICA. 15 sierpnia podczas meczu III ligi piłki nożnej (grupy IV) **Wisłoka Dębica** – **Stal Kraśnik** miejscowi „kibice” wywiesili na płocie otaczającym murawę transparent o treści homofobicznej. Widniało na nim hasło „Strefa wolna od LGBT”, a także przekreślona grafika (wpisana w znak zakazu) z kolorami tęczowej flagi (symbol mniejszości seksualnych). Niektórzy pseudokibice mieli na sobie również koszulki z charakterystyczną grafiką zachęcającą do przemocy na tle ideologicznym: przedstawiała ona napastnika, który kopie leżącego na ziemi człowieka, zawierała też hasło „Good night left side” używane przez ugrupowania neofaszystowskie. Na koszulkach tych widniał ponadto slogan „Anti Antifa”, będący wyrazem wrogości wobec środowisk otwarcie manifestujących swoją niezgodę na przejawy faszyzmu.

KALISZ. 15 sierpnia w trakcie meczu I rundy Pucharu Polski pomiędzy **KKS 1925 Kalisz** a **Koroną Kielce** pseudokibice klubu gospodarzy wywiesili transparent obraźliwy wobec mniejszości seksualnych. Znajdowało się na nim przekreślone słowo „LGBT” oraz slogan „Precz z homoterrorem”.

SŁUPSK. 15 sierpnia w trakcie meczu IV ligi piłki nożnej (grupy pomorskiej) **Gryf Słupsk** – **Wierzyca Pelplin** „kibice” miejscowej drużyny wywiesili na płocie wokół boiska transparent z hasłem „Śmierć wrogom ojczyzny” (współcześnie używanym jako wyraz zachęty do agresji na tle ideologicznym), a także transparent stylizowany na flagę **Konfederacji** (była używana w wojnie secesyjnej w USA w latach 1861-1865 przez stany południowe, współcześnie uznaje się ją za symbol prześladowań rasowych). Podczas meczu pseudokibice Gryfa spalili również tęczową flagę – symbol LGBT. Zdarzenie to potępiła dyrekcja Słupskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji (od którego klub wynajmuje stadion), oświadczając: „Nie wyrażamy zgody na żadne sytuacje nawołujące do jakiegokolwiek nienawiści na tle różnic narodowościowych, etnicznych, rasowych, wyznaniowych albo homofobicznych. Uznajemy takie zachowania jako niesportowe i

szerzące nienawiść w społeczeństwie. Będziemy zdecydowanie sprzeciwiać się tego typu zachowaniom kibiców”. SOSiR nałożył też na Gryf karę finansową w wysokości 500 zł.

WARSZAWA. 15 sierpnia w trakcie meczu III ligi piłki nożnej (grupy I) pomiędzy **Polonią Warszawa** a Concordią Elbląg pseudokibice klubu gospodarzy eksponowali transparent o treści „Strefa wolna od LGBT”. Na ten homofobiczny incydent zareagował prezes Polonii Grégoire Nitot, który następująco relacjonował w mediach swoją interwencję: „Ja osobiście poszedłem do ochrony, by kazała kibicom zdjąć te transparenty. Oni się bali. Więc sam podszedłem do tych fanów. Zaproponowałem szefowi kibiców, byśmy spotkali się na kawę z ludźmi, którzy robią coś takiego. Ale nie wiem, czy zaproszenie trafiło do zainteresowanych. W każdym razie, czy im się to podoba czy nie – my w Polonii będziemy akceptować wszystkich! Tolerancja wobec innych – to jedna z naszych wartości”.

WARSZAWA. 16 sierpnia w autobusie linii 128 na trasie pomiędzy Polem Mokotowskim a Centrum „kibice” **Legii Warszawa** napadli na reżysera teatralnego Pawła Passiniego. Próbowali go pobić, ukradli mu słuchawki do telefonu, a gdy wysiadali, grozili mu: „Dojedziemy cię, pedale”. Passini tak opisywał przebieg zajścia: „Zacząłem krzyczeć, prosić o pomoc. Ale nikt nie reagował. Ludzie odwracali wzrok i patrzyli w okno”. Mężczyzna zdołał wyrwać się napastnikom i pobiegł do przodu autobusu. Poinformował o zdarzeniu kierującą pojazdem kobietę, ale odmówiła podjęcia jakichkolwiek działań (nie powiadomiła centrali ani nie wezwała policji) i kontynuowała rozkładową jazdę.

WARSZAWA. 16 sierpnia w autobusie linii 172 jadącym w kierunku Mokotowa pseudokibice **Legii Warszawa** opluł i lżył młodego mężczyznę pochodzącego z Wietnamu. Poszkodowany chłopak prosił o pomoc pasażerów, ale nikt nie zareagował. Gdy wysiadł z autobusu na przystanku Wołoska, napastnik prysnął w niego gazem i groził mu. Według Wietnamczyka, sprawca zaatakował go z powodów ksenofobicznych i homofobicznych („nie spodobało się” mu, że chłopak miał w uszach kolczyki).

BYSTRZYCA KŁODZKA. 19 sierpnia podczas meczu II rundy Pucharu Polski w grupie Dolnośląski ZPN – Wałbrzych pomiędzy **Polonią Bystrzyca Kłodzka** a Piastem Nowa Ruda pseudokibice miejscowego klubu wywiesili na płocie wokół boiska baner nawołujący do przemocy ideologicznej. Znajdowała się na nim charakterystyczna grafika (przedstawiająca napastnika, który kopie leżącego człowieka), a także slogan „Good night left side”, popularny w środowiskach neofaszystowskich. Ponadto „kibice” Polonii eksponowali transparent z rasistowskim hasłem „White Lives Matter”, rozpowszechnionym w reakcji na światowe protesty przeciwko przemocy wobec osób czarnoskórych w Stanach Zjednoczonych i innych krajach organizowane pod hasłem „Black Lives Matter”. Slogan „White Lives Matter” od 2015 roku jest wykorzystywany przez neonazistowskie i skrajnie prawicowe ugrupowania, między innymi przez **Ku-Klux-Klan**.

WROCLAW. 21 sierpnia na Cmentarzu Osobowickim w trakcie pogrzebu **Romana Zielińskiego**, byłego lidera pseudokibiców **Śląska Wrocław** i autora książki „**Jak pokochałem Adolfa Hitlera**”, jeden z kiboli **Rakowa Częstochowa** eksponował szalik z hasłem „Naszym wzorem **Janusz Waluś**”. Waluś to polski emigrant, skazany na karę dożywotniego pozbawienia wolności w Republice Południowej Afryki, gdzie w 1993 roku zamordował polityka walczącego z apartheidem, Chrisa Haniego [21 listopada 2022 roku sąd w RPA zdecydował o jego warunkowym zwolnieniu z więzienia]. Na szaliku widniał też slogan „Biały honor, biała duma” (to słowa piosenki neonazistowskiego zespołu **Konkwista 88**) oraz znak tzw. trystyki (stylizowanej, trójamiennej swastyki), umieszczony na tle barw flagi III Rzeszy. Trystyka to symbol rasistowski pochodzący z RPA.

W lutym 2015 roku Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia za nawoływanie do nienawiści na tle różnic narodowościowych i rasowych skazał Romana Zielińskiego na sześć miesięcy prac społecznych w wymiarze 30 godzin miesięcznie. Zieliński odwołał się od tego wyroku. W lipcu 2015 roku Sąd Okręgowy we Wrocławiu utrzymał w mocy decyzję sądu pierwszej instancji.

WROCLAW. 21 sierpnia w autobusie linii K pseudokibic **Śląska Wrocław** zaatakował kobietę, która miała trampki w kolorze tęczowym (symbol społeczności LGBT). Poszkodowana relacjonowała: „Mężczyzna uśmiechnął się drwiąco i spojrzał na moje tęczowe trampki. Zrobił krok i z całej siły nadepnął na moją nogę”. Wykrzykiwał też pod jej adresem groźby i wyzwiska: „Nie podoba mi się twój ryj, pedalskie trampki, pedalskie włoski, chcesz wpier...ol?”. Nikt spośród pasażerów nie zareagował na to zdarzenie.

KONIN. 22 sierpnia podczas spotkania III ligi piłki nożnej (grupy II) pomiędzy **Górnikiem Konin** a **Kotwicą Kołobrzeg** „kibice” miejscowego klubu wywiesili na ogrodzeniu otaczającym murawę transparent obraźliwy wobec mniejszości seksualnych. Znajdował się na nim slogan „Konin wolny od LGBT” oraz przekreślone słowo „LGBT”. Po meczu pseudokibice zawiesili ten transparent na wiadukcie nad Trasą Bursztynową na wysokości Zagórowska – Stare Miasto. Zdarzenia te potępił prezydent miasta Piotr Korytkowski: „Jest to język nienawiści. Jestem poruszony, że w Polsce tego typu rzeczy się dzieją, że nabrzmiewa niesamowity konflikt, dzielone jest społeczeństwo. To kompletne niezrozumienie tego, co kryje się pod literami LGBT”.

OSTRÓW WLKP. 23 sierpnia podczas meczu IV ligi piłki nożnej (grupy wielkopolskiej) **Ostrovia 1909 Ostrów Wielkopolski – Odolanovia Odolanów** miejscowi pseudokibice wywiesili baner skierowany przeciwko osobom LGBT. Eksponowali go również w drodze na stadion, urządzając pikietę w parku miejskim w Ostrowie. Podczas meczu także „kibice” **Odanovii** wielokrotnie skandowali hasła obraźliwe wobec LGBT.

Zdarzenia te potępił zarząd klubu **Ostrovia**, który opublikował następujące oświadczenie: „Manifestacja homofobiczna [...] nie była w żaden sposób inspirowana przez działaczy, trenerów, zawodników czy członków Klubu Towarzystwo Piłkarskie **Ostrovia 1909**. T.P. **Ostrovia 1909** kategorycznie potępia wszelkie działania obejmujące szerzenie negatywnych postaw i uczuć wobec dyskryminacji ze względu na orientację seksualną, płeć, wyznanie, kolor skóry itp. Wśród naszych zawodników, zawodniczek, pracowników, działaczy, kibiców mogą być osoby homoseksualne, biseksualne lub transpłciowe, które mogły poczuć się

szczególnie dotknięte przedmiotową manifestacją. W imieniu Zarządu oświadczam, że Ostrowia 1909 jest «Strefą wolną od homofobii, rasizmu, szowinizmu czy dyskryminacji z jakiegokolwiek innego tytułu»”.

GDAŃSK. 29 sierpnia podczas spotkania Ekstraklasy piłki nożnej pomiędzy **Lechią Gdańsk** a **Rakowem Częstochowa** pseudokibice miejscowego klubu po raz kolejny eksponowali transparent z wyrazami poparcia dla rasistowskiego mordercy **Janusza Walusia**. Znajdował się na nim slogan „Nic cię nie złamie, nie jesteś sam!” oraz podobizna Walusia. To polski emigrant, który w 1993 roku zastrzelił w Republice Południowej Afryki walczącego z apartheidem czarnoskórego polityka, Chrisa Haniego [21 listopada 2022 roku sąd w RPA zdecydował o jego warunkowym zwolnieniu z więzienia]. „Kibice” Lechii wywiesili na ogrodzeniu wokół boiska także baner z symbolem stylizowanym na krzyż celtycki – znak rasistowski.

BIELSKO-BIAŁA. 30 sierpnia w trakcie meczu Ekstraklasy piłki nożnej **Podbeskidzie Bielsko-Biała** – **Cracovia Kraków** miejscowi „kibice” po raz kolejny wywiesili baner nawołujący do przemocy ideologicznej. Znajdowało się na nim popularne w środowiskach neofaszystowskich hasło „Good night left side”, a także charakterystyczna grafika – przedstawiała napastnika, który kopie leżącego na ziemi człowieka.

WRZESIEŃ 2020

ŁÓDŹ. 12 września dr hab. Marcin Gołaszewski, przewodniczący Rady Miejskiej w Łodzi, zamieścił na Facebooku zdjęcia antysemickich napisów i symboli, które znajdowały się na budynkach na ulicach: Limanowskiego, Rojna i Rewolucji. Namalowali je pseudokibice **Widzewa Łódź** i **LKS Łódź**. Przewodniczący Gołaszewski relacjonował: „Godzinna wycieczka rowerem po ulicach Łodzi: gwiazdy Dawida, niemieckie «Juden raus», określenia typu «Żydzew», wulgaryzmy wylewające się z fasady każdego budynku. Do derbów kilka dni – dalej będzie trwał festiwal nienawiści na ulicach? [...] Niemieckie, antysemickie określenia z okresu Holocaustu na murach polskiego miasta – tak boleśnie doświadczanego przez wojnę i nienawiść – każą zadać pytanie o stan społeczeństwa...”.

BIELSKO-BIAŁA. 18 września w trakcie spotkania Ekstraklasy piłki nożnej **Podbeskidzie Bielsko-Biała** – **Raków Częstochowa** pseudokibice miejscowej drużyny po raz kolejny eksponowali baner, który zachęcał do przemocy na tle ideologicznym. Widniała na nim grafika przedstawiająca napastnika, który kopie leżącego na ziemi człowieka, a także hasło „Good night left side”, używane przez ugrupowania neofaszystowskie. Jak poinformowali w internecie kibole Podbeskidzia, flaga eksponowana podczas spotkania z **Rakowem** – została odnowiona i miała swój „debiut” na trybunach [sic!].

BYTOM. 27 września podczas meczu IV ligi piłki nożnej (grupa śląska I) **Szombierki Bytom** – **Szczakowianka Jaworzno** miejscowi pseudokibice wywiesili na ogrodzeniu wokół boiska baner z przekreślonym (tj. wpisanym w znak zakazu) skrótem „LGBT”, odnoszącym się do osób należących do mniejszości seksualnych. Ponadto na murze otaczającym stadion Szombierek kibole namalowali nazwę swojego klubu, w którą wpisany został krzyż celtycki – symbol rasistowski.

ŁÓDŹ. 29 września przed spotkaniem I ligi piłki nożnej **Widzewa Łódź** z **Zagłębiem Sosnowiec** ochrona odmówiła wstępu na stadion czternastoosobowej grupie kibiców z niepełnosprawnością

zrzeszonych w Stowarzyszeniu Kibiców Niepełnosprawnych Zagłębie Sosnowiec 1906. Mimo że kibice ci posiadali bilety imienne upoważniające do wejścia na sektor dla niepełnosprawnych, pracownicy ochrony nie wyrazili na to zgody i kilkakrotnie odsyłali ich od jednej bramki wejściowej do drugiej. Ostatecznie policja nakazała im opuścić obiekt Widzewa i udać się w drogę powrotną do Sosnowca. Tę sytuację skomentował w mediach Grzegorz Żmuda, prezes Stowarzyszenia Kibiców Niepełnosprawnych Zagłębia Sosnowiec: „Nie wpuszczono nas w Łodzi na stadion. To karygodna dyskryminacja osób niepełnosprawnych, nigdy dotąd nie spotkało nas nic podobnego. Czujemy się upokorzeni”. Rzecznik prasowy Widzewa **Marcin Olczyk** oświadczył, że niepełnosprawnym kibicom odmówiono wejścia na mecz... ze względu na „kwestie bezpieczeństwa”.

KRAKÓW. 30 września w trakcie meczu II ligi piłki nożnej **Garbarnia Kraków** – Bytovia Bytów jeden z miejscowych pseudokibiców wykrzykiwał rasistowskie wyzwiska pod adresem zawodnika Bytovii, pochodzącego z Brazylii Luiza Carlosa Santosa ps. „Deleu”. W związku z tym zdarzeniem kibice Garbarni wystosowali list z przeprosinami do poszkodowanego piłkarza. Napisali: „Chcemy wyrazić ubolewanie, że do takiego incydentu doszło wśród nas – kibiców, którzy od lat starają wyróżnić się pozytywnym dopingiem. Kategorycznie potępiamy i odcinamy się od osoby odpowiedzialnej za to zachowanie. Zapewniamy, że dołożymy wszelkich starań, aby taka sytuacja na naszym stadionie więcej się nie powtórzyła”.

WROCLAW. 30 września w trakcie meczu II ligi piłki nożnej pomiędzy Śląskiem II Wrocław a **Motorem Lublin** pseudokibice przyjezdnej drużyny wywiesili na płocie otaczającym murawę transparent z napisem „Nasz honor to wierność”, stanowiącym parafrazę dewizy SS „Meine Ehre heißt Treue” (tłum. Mój honor to wierność).

PAŹDZIERNIK 2020

BELCHATÓW. W październikowym numerze magazynu chuliganów stadionowych „To My Kibice” ukazał się tekst na temat grup kibicowskich klubu **ŁKS Łomża** (IV liga piłki nożnej, grupa podlaska). Był on ilustrowany zdjęciem szalika, na którym widniał symbol zwany Totenkopf (przedstawiający

charakterystyczną trupa czaszkę), używany podczas II wojny światowej przez esesmanów w obozach koncentracyjnych. Szalik ten należał do serbskich pseudokibiców belgradzkiego klubu **FK Voždovac**, działających pod szyldem radykalnego ugrupowania o nazwie **Invalidi** i zaprzyjaźnionych z kibolami ŁKS-u.

LEGNICA. 3 października w trakcie meczu I ligi piłki nożnej **Miedź Legnica** – Chrobry Głogów „kibice” drużyny gospodarzy wywiesili na ogrodzeniu otaczającym murawę transparent z symbolem zwanym Totenkopf (charakterystyczna trupa czaszka). Był on używany podczas II wojny światowej przez esesmanów w obozach koncentracyjnych.

NOWE MIASTO. 4 października w trakcie meczu klasy okręgowej piłki nożnej (grupy ciechanowsko-ostrołęckiej) **Sona Nowe Miasto** – Tęcza Ojrzeń doszło do

zdarzenia o charakterze rasistowskim, w wyniku którego poszkodowany został Lotfi Khadhraoui, pochodzący z Tunezji piłkarz klubu gości. Przebieg tej sytuacji zrelacjonował w wypowiedzi medialnej Jacek Chadzyński z Wydziału Dyscypliny Ciechanowsko-Ostrołęckiego Związku Piłki Nożnej: „Zawodnik gospodarzy **Michał Bandurski** zwrócił się do tunezyjskiego rywala słowami: «Spier...aj, ciapaty ch...», a **Damian Mielczarek** uderzył go pięścią w twarz. Bandurski został ukarany dwuletnią dyskwalifikacją, natomiast Mielczarek – półtoraroczną. Co do Lotfiego Khadhraouiego, arbiter opisał w protokole, że odepchnął on agresywnie oburącz w klatkę piersiową jednego z zawodników przeciwnika i za to zachowanie został ukarany przymusową absencją w trzech spotkaniach”.

OPOLE. 4 października w trakcie meczu I ligi piłki nożnej pomiędzy **Odrą Opole** a Arką Gdynia „kibice” klubu gospodarzy eksponowali charakterystyczny czerwono-biały transparent stylizowany na logotyp międzynarodowej neonazistowskiej organizacji **Blood and Honour**. Jej nazwa („Krew i Honor”) została zaczerpnięta z motta **Hitlerjugend**.

ZIELONA GÓRA. 4 października podczas meczu IV ligi piłki nożnej (grupy lubuskiej) Lechia II Zielona Góra – **KS Stilon Gorzów Wielkopolski** pseudokibice przyjezdnej drużyny wywiesili na płocie wokół murawy flagę **Konfederacji** (była wykorzystywana w wojnie secesyjnej w USA w latach 1861-1865, a współcześnie uznaje się ją za symbol prześladowań rasowych).

WROCŁAW. 16 października lokalne media poinformowały, że na osiedlu Nowy Dwór na budynku garażu pojawił się mural upamiętniający **Romana Zielińskiego**, byłego lidera pseudokibiców **Śląska Wrocław** i autora książki „**Jak pokochałem Adolfa Hitlera**”. W 2015 roku został on skazany za nawoływanie do nienawiści na tle różnic narodowościowych i rasowych na sześć miesięcy prac społecznych. W wypowiedzi prasowej doradca społeczny prezydenta Wrocławia ds. tolerancji i przeciwdziałania ksenofobii Bartłomiej Ciążyński stwierdził, że „To, co jest na muralu, nie daje miastu podstaw do interwencji”. Także straż miejska odmówiła podjęcia działań w sprawie publicznego upamiętnienia kibola-neonazisty.

LISTOPAD 2020

POZNAŃ. W nocy z 5 na 6 listopada na ulicy Limanowskiego pseudokibice **Lecha Poznań** zdewastowali lokal wegańskiej pizzerii. Namalowali na elewacji budynku znaki krzyża celtyckiego (symbol tzw. białej siły), a także slogan „Jeb...ć Antifę” (wyrażający wrogość wobec poglądów antyfaszystowskich). W wypowiedzi medialnej właściciel lokalny tak odniósł się do motywowanych ideologicznie przyczyn tej napaści: „Wierzimy w równość i różnorodność. Sprzeciwiamy się dyskryminacji wszelkich mniejszości. Angażujemy się w rozmaite akcje. Nasz lokal nigdy nie będzie strefą wolną od LGBT, wręcz przeciwnie”. Poinformowali również o innych wymierzonych w nich atakach: „Od początku działalności spotykamy się z mniejszymi/większymi aktami agresji. Były już odwiedziny «życzliwych» w kominiarkach i straszenie zdemolowaniem lokalu. W samochodzie naszego niepełnosprawnego współzałożyciela knajpy regularnie przebijane są opony, samochód stoi zawsze na oznaczonej kopercie. [...] Sprawy zgłaszaliśmy na policję, zostały umorzone, monitoring uliczny nie działa”. W reakcji na dewastację pizzerii, kibice Lecha Poznań zamieścili na facebookowym profilu oświadczenie, w którym odcieśli się od sprawców ataku. Poinformowali też: „Skontaktowaliśmy się z przedstawicielami restauracji i jednoznacznie zaoferowaliśmy pomoc w usunięciu farby, która pojawiła się na elewacji. W tej chwili czekamy na ruch administracji budynku, aby rozpocząć czyszczenie”.

DREZDENKO. 14 listopada w trakcie meczu klasy okręgowej piłki nożnej (grupy Gorzów Wielkopolski) **Lubuszanin Drezdenko** – Celuloza Kostrzyn nad Odrą „kibice” drużyny gospodarzy wywiesili na płocie wokół boiska transparent z hasłem „Śmierć wrogom ojczyzny” (współcześnie używanym przez skrajną prawicę jako wyraz zachęty do agresji na tle ideologicznym).

BANIOCHA. 14 listopada podczas meczu klasy okręgowej piłki nożnej (grupy Warszawa II) **Orzeł Baniocha** – **GLKS Nadarzyn** pseudokibice obu drużyn (zaprzyjaźnionych ze sobą) eksponowali flagę ze sloganem: „Anti Antifa”. Był to publiczny wyraz ich nienawiści wobec poglądów antyfascystowskich.

BŁONIE. 21 listopada podczas meczu III ligi piłki nożnej (grupy I) pomiędzy **Blonianką Błonie** a **Polonią Warszawa** część miejscowych pseudokibiców zgromadzonych pod stadionem wykrzykiwała rasistowskie wyzwiska pod adresem zawodnika Polonii, pochodzącego z Holandii Juniora Radzińskiego. W związku z tym zdarzeniem warszawski klub wydał następujące oświadczenie: „To zachowania, którym jako Klub – zarząd, pracownicy, sztab szkoleniowy, piłkarze, środowisko Akademii oraz społeczność – zdecydowanie się przeciwstawiamy. Dla nas są one wbrew ideom i zasadom, które wyznajemy. Postępowania charakteryzujące się nienawiścią i agresją powinny być w sporcie piętnowane. Junior, jesteśmy Jedną Polonią i zawsze będziemy się wspierać!”.

NOWA RUDA. 29 listopada na ulicy Bohaterów Getta piłkarscy pseudokibice **Piasta Nowa Ruda** (IV liga, grupa dolnośląska wschodnia) zdewastowali siedzibę redakcji tygodnika „Gazeta Noworudzka”. Dwóch mężczyzn rozbiło witrynę i wrzuciło do środka kwas masłowy. Na skutek tego zdarzenia konieczne okazało się ozonowanie pomieszczeń i wymiana części mebli. Według redakcji gazety, atak był zemstą za serię artykułów na temat przestępczej działalności noworudzkich kiboli, takiej jak handel narkotykami, pobicia i kradzieże. Redaktor naczelny tygodnika Paweł Golał stwierdził: „Policja nieoficjalnie potwierdza, że byli to lokalni kibole. [...] To nie jest pierwsza taka sprawa, gdzie jestem szykanowany za to, co piszemy”. Gdy pod koniec października 2020 roku w „Gazecie Noworudzkiej” pojawiła się informacja o Strajku Kobiet i o „kibicach”, którzy w kontrze do tej manifestacji zgromadzili się pod kościołem, to kilka dni później, 5 listopada na Facebooku na profilu **GKS Piast Nowa Ruda** został opublikowany pogardliwy materiał na temat tygodnika. Zawierał on zmanipulowaną okładkę pisma i treści szykanujące redaktora naczelnego. Pod tym postem jeden z kiboli Piasta zamieścił antysemicki komentarz o Pawle Golałku: „Wszystko robi dla promocji tego ścierwa, typowy żyd” [sic!].

GRUDZIEŃ 2020

BELCHATÓW. W grudniowym numerze miesięcznika chuliganów stadionowych „To My Kibice”, sympatyzującego ze skrajną prawicą, ukazał się tekst na temat klubu **Polonia Warszawa**, który był ilustrowany zdjęciami wykonanymi podczas meczów. Jedno z nich przedstawiało transparent o treści nazistowskiej, wywieszony na płocie wokół murawy. Znajdował się na nim symbol zwany Totenkopf, przedstawiający charakterystyczną trupa czaszkę, który był używany podczas II wojny światowej przez esesmanów w obozach koncentracyjnych.

BOLESŁAWIEC. 13 grudnia, w rocznicę wprowadzenia stanu wojennego, na placu Wolności przy pomniku „Solidarności” pseudokibice **Zagłębia Lubin** z Bolesławca i członkowie skrajnie prawicowej grupy **Narodowy Bolesławiec** eksponowali flagę nawołującą do przemocy ideologicznej. Znajdowała się na niej charakterystyczna grafika przedstawiająca napastnika, który kopie leżącego na ziemi człowieka, oraz hasło „Good night left side”, wykorzystywane przez środowiska neofaszystowskie.

POLSKA. 24 grudnia pracownik stacji **TVP Sport Radosław Przybysz** zamieścił na **Twitterze** obraźliwy wpis na temat Mohameda Salaha, pochodzącego z Egiptu piłkarza Liverpoolu. Komentując jego zdjęcie z żoną i dziećmi opublikowane z okazji Świąt, Przybysz napisał: „Muzułmanin Salah ubiera choinkę. Wiem, że w świętach już dawno nie chodzi o Jezusa, ale i tak absurdalnie to wygląda”. W odpowiedzi na jeden z krytycznych komentarzy pracownik telewizji publicznej dalej obrażał Salaha i wysuwał pod jego adresem fałszywe oskarżenia: „Dobra, nie przemyślałem, że może jego żona jest chrześcijanką, że wychowując dzieci w Anglii trudno żeby tego unikał [w rzeczywistości żona piłkarza Magi Sadeq również pochodzi z Egiptu i jest muzułmanką – dop. red.]. Skoro wszyscy wokoło świętują, to niech świętuje. Z drugiej strony pamiętam go jako zatwardziałego islamistę, antysemitę i widzę w tym pewien oportunizm” (Twitter, 25 grudnia). Mohamed Salah to wybitny piłkarz, który w 2019 roku wygrał z Liverpooliem Ligę Mistrzów. Znany jest również z działalności społecznej i charytatywnej. Stał się symbolem międzykulturowego pojednania, pomagając w przezwyciężaniu stereotypów na temat wyznawców islamu.

ROK 2021

STYCZEŃ

BELCHATÓW. W styczniowym numerze sympatyzującego ze skrajną prawicą miesięcznika chuliganów stadionowych „**To My Kibice**” redaktor naczelny **Michał Strzelec** ps. „**Tifosifoto**” zamieścił wstęp, w którym zawarł wiele ksenofobicznych i homofobicznych stwierdzeń. Napisał: „Jak mamy mierzyć praworządność? [...] może ilością ran zadanych tubylcom przez inżynierów, programistów i lekarzy z Afryki i Bliskiego oraz Dalekiego Wschodu? [...] A może większa praworządność jest wtedy, kiedy po ulicach maszerują tłumy odrażających odmieńców [...]”. Dalej Strzelec snuł kuriozalne, islamofobiczne wizje: „I czy ktoś odpowie na pytanie – jak będzie mierzona praworządność za 30 lat we Francji, Niemczech i innych postępowych krajach, w których naturalnymi środkami w demokratycznym głosowaniu zostanie wprowadzone prawo islamu? Jakie będą wtedy unijne zasady? Zasady określone przez imamów poszczególnych landów czy zasady określone przez immama federalnego?”. Redaktor „**To My Kibice**” popierał również agresję i brutalne zachowania na stadionach: „Tu nie ma miejsca na demokrację – stadion zawsze był miejscem rządów twardej ręki i taki pewnie pozostanie [...]. Nasze trybuny – nasze zasady. Bądźmy im wierni i nie dajmy demokracji wkroczyć w nasze szeregi”.

BELCHATÓW. W styczniowym numerze magazynu chuliganów stadionowych „To My Kibice”, sympatyzującego ze skrajną prawicą, ukazał się tekst na temat grup kibicowskich **Stilonu Gorzów Wielkopolski**, który był ilustrowany zdjęciami wykonanymi podczas meczów tej drużyny. Na kilku fotografiach była widoczna eksponowana na trybunach flaga **Konfederacji**, współcześnie uznawana za symbol dyskryminacji rasowej (używały ją w czasie wojny secesyjnej w USA stany południowe, walczące o utrzymanie niewolnictwa).

OLSZTYN. 1 stycznia lokalne media poinformowały, że na ulicach miasta pojawiły się rasistowskie vlepki sygnowane przez pseudokibiców **Stomilu Olsztyn**. Widniał na nich krzyż celtycki (symbol tzw. białej siły) oraz członek **Ku-Klux-Klanu**, który unosi rękę w geście hitlerowskiego pozdrowienia.

LUTY 2021

BELCHATÓW. W lutowym numerze magazynu chuliganów stadionowych „To My Kibice” ukazał się tekst na temat grup kibolskich **Jagiellonii Białystok**, który był ilustrowany zdjęciami wykonanymi podczas meczów. Na kilku fotografiach znajdowały się eksponowane na trybunach transparenty z nazistowskimi symbolami. Dwie spośród tych flag przedstawiały znak Totenkopf (charakterystyczną trupa czaszkę używaną podczas II wojny światowej przez esesmanów w obozach koncentracyjnych), a także liczbę 88 (oznaczającą zaszyfrowane pozdrowienie „Heil Hitler” – od ósmej pozycji litry H w alfabecie). Z kolei na jednym z transparentów zamiast litery S umieszczono tzw. runę sig (przed 1945 rokiem była ona używana jako znak nazistowskiej **Deutsches Jungvolk** – organizacji działającej w strukturach **Hitlerjugend**, podwójna służyła zaś jako symbol SS).

MARZEC 2021

BELCHATÓW. W marcowym numerze miesięcznika chuliganów stadionowych „To My Kibice”, sympatyzującego ze skrajną prawicą, ukazał się tekst na temat grup kibicowskich **Cracovii Kraków**. Wśród ilustracji pojawiło się wykonane podczas meczu zdjęcie flagi o charakterze rasistowskim. Na banerze eksponowanym przez pseudokibiców Cracovii widniał krzyż celtycki.

SOSNOWIEC. 27 marca po meczu I ligi piłki nożnej Zagłębie Sosnowiec – Stomil Olsztyn piłkarz miejscowego klubu, **Patryk Małecki**, obrzucił homofobicznymi wyzwiskami Łukasza Matusiaka, asystenta trenera. Zawodnik – w reakcji na krytyczne uwagi dotyczące jego postawy na boisku – wykrzykiwał do szkoleniowca między innymi „Pedał”. Próbował go też pobić. Władze Zagłębia poinformowały w komunikacie prasowym, że w związku z naruszeniem nietykalności cielesnej i kierowania gróźb karalnych wobec członka sztabu szkoleniowego klub zawiesił Małeckiego w prawach zawodnika. 13 maja decyzją Komisji Dyscyplinarnej Polskiego Związku Piłki Nożnej piłkarz został zdyskwalifikowany na dwa miesiące, a także nałożono na niego karę pieniężną w wysokości 10 tysięcy złotych.

Zachowanie Patryka Małeckiego zostało odnotowane w „Brunatnej Księdze” już w 2011 roku. Wówczas jako zawodnik Wisły Kraków w derbowym meczu z Cracovią (15 maja) obrzucił rasistowskimi wyzwiskami pochodzącego z Burundi Saidima Ntibaznokizę, piłkarza Cracovii.

WRZEŚNIA. 27 marca podczas meczu IV ligi piłki nożnej (grupy wielkopolskiej) Victoria Września – Warta Międzychód dziennikarz Radia Września **Andrzej Górczyński** skierował rasistowską obelgę pod adresem czarnoskórego piłkarza drużyny gości Jędrzeja Drame. W 84. minucie spotkania wykrzyknął do zawodnika: „Ta czarna małpa jeb...na”. Dziennikarz został usunięty ze stadionu. Zarząd Victorii Września nałożył też na niego zakaz wstępu na mecze ligowe. Oświadczenie w sprawie zachowania Górczyńskiego opublikował właściciel Radia Września: „Odcinamy się od tych bulwersujących słów i podejmiemy stosowne kroki, by zadośćuczynić tej przykłej sytuacji. [...] nasz współpracownik dostał naganę z wpisem do akt pracowniczych z możliwością dyscyplinarnego zwolnienia. Zobowiązaliśmy go również do wydania oficjalnych przeprosin na swoim profilu FB oraz profilach FB zespołu Victoria Września oraz Warta Międzychód a także do wpłacenia kwoty 500 złotych na rzecz Stowarzyszenia «Nigdy Więcej», walczącego z przejawami rasizmu”. Jędrzej Drame urodził się w Gorzowie Wlkp., jego ojciec, pochodzący z Gwinei Sekou Drame, był piłkarzem Lecha Poznań.

POLSKA. 29 marca i w kolejnych dniach w internecie pojawiło się wiele rasistowskich komentarzy w kontekście zbliżającego się meczu fazy grupowej eliminacji do Mistrzostw Świata w piłce nożnej Anglia – Polska (31 marca). Wpisy te odnosiły się do medialnej dyskusji na temat tego, czy przed rozpoczęciem meczu polscy piłkarze – tak jak zawodnicy reprezentacji Anglii – uklęką na znak solidarności z międzynarodową akcją Black Lives Matter. Oto wybrane komentarze, które pojawiły się na Twitterze: „Jak nasi klęką na Wembley przed murzynami to niech nie wracają do Polski”, „Klęka to się przed Bogiem, a nie dla uczczenia jakiegoś narkomana z usa”, „POLSKA HUSARIA nie klęka, zobaczymy czy nimi są”, „Lepiej niech żaden nie klęka. Niech się kurwa nawet nie waży! Jak jakieś miekiszony czują się do tego zobowiązane to proszę bardzo ale w Polsce to nie przejdzie. Warto by sztab i zawodnicy mieli tego świadomość!”, „Polak klęka TYLKO PRZED BOGIEM!!!! Żadnego pajacowania nie toleruję. #NieKlekamy”, „Jeśli powodem nieobecności Lewego na Wembley jest to, aby nie klękać przed meczem w tej żenującej szopce, to popieram” oraz „Powinni odpowiedzieć angolom, że Polak klęka tylko przed Bogiem” (pisownia oryginalna).

Swój sprzeciw dla wsparcia antyrasistowskiej akcji wyraził też prezes **Polskiego Związku Piłki Nożnej Zbigniew Boniek**: „Tyle było ważniejszych tematów, bardziej niebezpiecznych, także to jest ostatni temat, który nas interesuje. Ja jestem absolutnie przeciwko takim akcjom. To jest bowiem populizm, bo za tym nic nie idzie. Piłkarze czasem klęką, a jakby się niektórych z nich spytać, dlaczego klęczą, to nawet by nie wiedzieli” (wypowiedź z 29 marca, Sport.pl).

Sędzia Trybunału Konstytucyjnego **Krystyna Pawłowicz** kategorycznie wezwała piłkarzy, by nie wzięli udziału w akcji Black Lives Matter: „Reprezentacja Polski, NIE UPOKARZAJCIE nas ! Ktoś oszalał z tym klękaniem na meczu z Anglią. Miejcie HONOR i GODNOŚĆ ! Polski i Polaków nikt nigdy nawet za ludobójstwo nie przeprosił ! Kibice ! Robicie patriotyczne oprawy meczów, też wezwijcie piłkarzy do zachowania godnego Polaka” (pisownia oryginalna, wpis z 30 marca, Twitter).

Gest przyklęgnięcia na znak sprzeciwu wobec dyskryminacji rasowej wyszydził też – z użyciem retoryki typowej dla skrajnej prawicy – członek **Polskiego Stronnictwa Ludowego, Adam Wojciechowski**: „Dlaczego #nieklekamy? Bo nie mieliśmy i nie mamy cokolwiek wspólnego z kolonializmem i rasizmem, to raz. A dwa, że ruch BLM to wylęgarnia rasizmu (wymierzonego w białych), (neo)marksizmu, komunizmu i wszelkiej degrengolady moralnej” (30 marca, Twitter).

BELCHATÓW. W majowym numerze pisma chuliganów stadionowych „To My Kibice” został opublikowany zbiór zdjęć przedstawiających graffiti namalowane w różnych miejscach przez kibiców klubu **Motor Lublin** (II liga piłki nożnej). Na niektórych spośród nich widniał napis: „Nasz honor to wierność” – czyli dewiza SS: „Meine Ehre heißt Treue” (tłum. Mój honor to wierność). Hasło to od wielu lat pojawia się na transparentach eksponowanych podczas meczów przez pseudokibiców Motoru.

BELCHATÓW. W piśmie sympatyzujących ze skrajną prawicą chuliganów stadionowych „To My Kibice” (numer z maja) został opublikowany artykuł o grupach kibolskich klubu **GKP Targówek**.

Ilustrowały go zdjęcia wykonane podczas meczów tej drużyny. Na jednym z nich pseudokibice eksponowali ogromny transparent z krzyżem celtyckim (symbolizującym tzw. supremację białej rasy), a także banery z przekreśloną gwiazdą Dawida oraz pornograficzną i homofobiczną grafiką. Na fotografii z innego meczu widniał transparent z krzyżem celtyckim – wywieszony na płocie wokół boiska.

POLSKA. 18 maja po meczu rozegranym podczas turnieju gier komputerowych Flashpoint w Counter-Strike: Global Offensive pomiędzy polską drużyną Anonymo Esports a szwedzką Ninjas in Pyjamas w sieci pojawiła się fala nienawistnych komentarzy pod adresem zawodników ze Szwecji. Polscy internauci kierowali wobec nich groźby śmierci i wyzwiska. Jonas Gundersen z zarządu Ninjas in Pyjamas napisał na Twitterze: „To emocjonalny i kontrowersyjny czas, w którym staramy się zachowywać z jak największym szacunkiem. Jednak groźby śmierci i toksyczność w stosunku do zawodników, którzy są tu tylko po to, by grać i rywalizować, jest czymś, czego nikt z nas nie powinien tolerować. Prosimy o szacunek”. Także gracze Anonymo Esports zamieścili wyrazy wsparcia dla szwedzkiej formacji.

JAROSŁAW. 22 maja podczas meczu IV ligi piłki nożnej (grupy podkarpackiej) **JKS Jarosław** – Karpaty Krosno zaprzyjaźnieni z miejscową drużyną pseudokibice **GKS Katowice** obrzucili rasistowskimi wyzwiskami czarnoskórego zawodnika Karpat, Pedra Banks’a. Wykrzykiwali do niego: „Jeb...ć Murzyna, JKS biała drużyna”.

GDAŃSK. 25 maja w restauracji na Długim Targu grupa około 30 pseudokibiców **Lechii Gdańsk** napadła na sympatyków Manchesteru United, którzy przybyli do miasta na finałowy mecz Ligi Europy (26 maja angielska drużyna zagrała z Villarreal). Jeden z poszkodowanych relacjonował w

wypowiedzi prasowej: „Po prostu nagłe rzucili się na nas z pięściami”, inny zaś dodał: „W ruch poszło szkło. Nie wiedziałem, co się dzieje. Dostałem jakimś odłamkiem”. W wyniku napaści rannych zostało trzech obywateli Malty. Zdarzenie to potępiła prezydent miasta Aleksandra Dulciewicz: „W Gdańsku, mieście otwartym i solidarnym, nie ma miejsca na jakąkolwiek przemoc. Drodzy kibice Manchester United i Villarreal, wszyscy goście, którzy przyjechaliście do Gdańska – zawsze jesteście u nas mile widziani i serdecznie witamy Was w naszym mieście”.

RIMINI (WŁOCHY). 26 maja trener reprezentacji Polski w piłce siatkowej mężczyzn **Vital Heynen** w rozmowie z Onet Sport komentował w sposób nacechowany ksenofobicznie warunki zakwaterowania zawodników podczas Ligi Narodów. Oświadczył: „Mieszkamy na tym samym piętrze, co kadra Iranu. Non stop się mijamy. To jest niedopuszczalne. Obiecywano nam osobne piętro. Inna sprawa, że polscy i irańscy siatkarze mieli w przeszłości pewne niesnaski. Ja nie mam problemów z Władimirem Alekno, mamy bardzo dobry kontakt, ale nasi zawodnicy mieliby znajdować się na tym samym piętrze przez kolejny miesiąc. Jesteśmy na początku pobytu. Nie jestem w stanie przewidzieć, jak wpłyną na nich za kilka tygodni zamknięcie w bańce i poszczególne mecze. Złożyłem już w tej sprawie odpowiedni protest do FIVB”.

CZERWIEC 2021

KIELCE. 4 czerwca podczas meczu I ligi piłki nożnej pomiędzy **Koroną Kielce** a Widzewem Łódź miejscowi pseudokibice eksponowali ogromny transparent ku czci **Brygady Świętokrzyskiej Narodowych Sił Zbrojnych**. Była to jedyna polska formacja, która w trakcie II wojny światowej dopuściła się kolaboracji z okupantem hitlerowskim. NSZ mordowały członków lewicowego ruchu oporu oraz osoby podejrzewane o pochodzenie żydowskie.

NOWY DWÓR MAZOWIECKI. 5 czerwca w trakcie spotkania III ligi piłki nożnej (grupy I) **Świt Nowy Dwór Mazowiecki** – Polonia Warszawa miejscowi pseudokibice znieważyli ciemnoskórego piłkarza Polonii, Juniora Radzińskiego. Wydawali odgłosy naśladujące małpy. Sędzia nie zareagował na to zdarzenie.

SOSNOWIEC. 6 czerwca w trakcie meczu I ligi piłki nożnej pomiędzy **Zagłębiem Sosnowiec** a Górnikiem Łęczna pseudokibice miejscowego klubu wywiesili na ogrodzeniu otaczającym murawę transparent, który był stylizowany na charakterystyczny czerwono-biały logotyp międzynarodowej organizacji neonazistowskiej **Blood and Honour** (nazwa Krew i Honor stanowi nawiązanie do motta **Hitlerjugend**). Widniał na nim również slogan „Zawsze był tu czysty kraj i zostanie tak na wieki”, będący cytatem z piosenki neonazistowskiego zespołu **Honor**.

CHORZÓW. 16 czerwca w trakcie meczu finałowego o Puchar 100-lecia Śląskiego Związku Piłki Nożnej pomiędzy Ruchem Chorzów a **Ruchem Radzionków** pseudokibice przyjezdnego klubu wywiesili na ogrodzeniu wokół murawy rasistowski transparent. Była to flaga **Konfederacji** (używana przez stany południowe w wojnie secesyjnej w XIX wieku w USA), współcześnie uznawana za symbol dyskryminacji rasowej.

RIMINI (WŁOCHY). 24 czerwca reprezentant Francji w piłce siatkowej, Earvin Ngapeth, zamieścił na Instagramie wpis, w którym poinformował, że podczas meczu Ligi Narodów Polska – Francja (rozegranego poprzedniego dnia) trener polskiej drużyny **Vital Heynen** oraz zawodnik **Michał Kubiak** dopuścili się zachowań rasistowskich. Według Ngapetha, Heynen użył wyzwiska „Czarnuchy” pod adresem czarnoskórych pracowników obsługi, odpowiedzialnych za kwestie związane z reżimem sanitarnym w trakcie zawodów. Z kolei Kubiak miał wielokrotnie obrzucać francuskich graczy wyzwiskami. Międzynarodowa Federacja Piłki Siatkowej wszczęła dochodzenie w sprawie zarzutów o dyskryminację.

LUBASZ. 26 czerwca w tej położonej w powiecie czarnkowsko-trzcianeckim wsi odbył się turniej piłki nożnej kiboli **Lecha Poznań**, podczas którego doszło do incydentów o charakterze rasistowskim. Uczestnicy tej imprezy eksponowali transparent z krzyżem celtyckim, czyli międzynarodowym symbolem tzw. białej siły (white power). Gracze wywiesili ten baner na ogrodzeniu wokół boiska, a także pozwolili z nim do zdjęć, które następnie opublikowali w internecie.

LIPIEC 2021

WARSZAWA. 11 lipca, w dniu finału Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej, sędzia Trybunału Konstytucyjnego **Krystyna Pawłowicz** zamieściła na Twitterze wpis o treści homofobicznej: „A teraz apolityczna UEFA... Piłkę na stadion na finał Euro 2020 [sic!] ma wwieźć mini samochodzik obsmarowany satanistyczną tęczą... Jednak w tej UEFIE są «wierzący»”. W ten sposób Pawłowicz wyszydziła gest wsparcia ze strony UEFA dla społeczności LGBT, jakim było wwieszenie piłki na murawę – minisamochodem w kolorach tęczy. Pod jej wpisem pojawiły się inne homofobiczne i rasistowskie komentarze, na przykład: „Obłędna, totalitarna, tęczowa utopia”, „I jeszcze będą klękać debile nie wiadomo przed kim i po co”, „Czarni rasiści klęką przed lewackim panem”, „I Angole zapewne na kolanach. Fuj” (reprezentacja Anglii znana jest z gestu ukłęknięcia przed meczami na znak solidarności z ruchem Black Lives Matter).

WARSZAWA. 12 lipca, dzień po finale Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej pomiędzy reprezentacjami Anglii i Włoch, dr hab. **Mirosław Szumilo** zamieścił na Facebooku następujący komentarz: „Anglików zgubiła poprawność polityczna. Do serii rzutów karnych wystawili aż trzech czarnoskórych zawodników, z których żaden nie strzelił. Wiem, że FB zaraz uzna mnie za rasistę, ale

tak to wyglądało”. Po kilku godzinach Szumiło edytował post i dopisał do niego słowa: „Trener miał do wyboru bardziej doświadczonych i lepszych piłkarzy. Dlaczego wybrał akurat tych trzech? Podejrzewam, że zadecydował o tym parytet rasowy”. Tego samego dnia wieczorem usunął wpis i zamieścił komentarz, w którym wyszydził międzynarodową akcję Black Lives Matter: „To klękanie przed meczami to największy idiotyzm”. Szumiło to profesor Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej oraz pracownik Instytutu Pamięci Narodowej. Jako ekspert opiniował podręcznik do historii dla Ministerstwa Edukacji i Nauki. Jego wypowiedź została potępiona przez władze UMCS: „Wpis internetowy dr. hab. Mirosława Szumiły, prof. uczelni uważamy za nieakceptowalny i wpływający negatywnie na wizerunek Uniwersytetu. Niekwestionowaną, tradycyjną wartość akademicką stanowi bowiem tolerancja i poszanowanie dla innych narodów i kultur”.

GRUDZIĄDZ. 13 lipca podczas meczu żużlowego Ekstraligi **GKM Grudziądz** – Apator Toruń miejscowi „kibice” wywiesili na ogrodzeniu wokół stadionu baner nawołujący do przemocy motywowanej ideologicznie. Znajdowało się na nim hasło „Good night left side” (używane przez ruchy neofaszystowskie) oraz grafika przedstawiająca napastnika, który kopie leżącego na ziemi człowieka.

ZABRZE. 17 lipca podczas meczu sparingowego Górnik Zabrze – **Banik Ostrawa** niektórzy pseudokibice czeskiej drużyny mieli na sobie rasistowskie koszulki. Widniała na nich grafika z charakterystyczną białą pięścią (używana przez skrajne ugrupowania jako symbol tzw. białej siły) oraz slogan „White Banik Matters”, będący szyderstwem i negowaniem międzynarodowej akcji Black Lives Matter.

KATOWICE. 31 lipca podczas meczu I ligi piłki nożnej GKS Katowice – **Resovia Rzeszów** przyjezdni „kibice” wywiesili na ogrodzeniu wokół murawy transparent z hasłem „Krew i honor” (tak brzmiało motto **Hitlerjugend**).

SIERPIEŃ 2021

BELCHATÓW. W miesięczniku chuliganów stadionowych „**To My Kibice**” (numer z sierpnia), sympatyzującym ze skrajną prawicą, ukazał się tekst na temat ekip kibicowskich z województwa dolnośląskiego. Był on ilustrowany zdjęciami wykonanymi na trybunach. Trzy spośród tych fotografii przedstawiały flagi i szaliki o treści rasistowskiej. Były to: transparent pseudokibiców klubu **Karolina Jaworzyna Śląska**, na którym widniał krzyż celtycki (symbol tzw. białej siły); szaliki eksponowane przez kiboli **Niemczanki Niemcza** ze znakiem zwanym Totenkopf (charakterystyczna trupa czaszka używana przez esesmanów w obozach koncentracyjnych), a także ogromna flaga pseudokibiców **Piasta Żmigród**, na której znajdowało się hasło „Polska tylko dla Polaków”, krzyż celtycki, przekreślony wizerunek postaci w turbanie oraz przekreślone symbole meczetu i półksiężyca (mecz z Polonią-Stal Świdnica, 26 września 2015). Zdjęcie tego ostatniego transparentu widniało jako ilustracja u dołu każdej strony tego kilkunastostronicowego artykułu.

BELCHATÓW. W piśmie chuliganów stadionowych „**To My Kibice**” (numer z sierpnia) ukazał się tekst o grupach kibicowskich **Unii Tarnów**, który był ilustrowany zdjęciami wykonanymi podczas meczów tego klubu. Jedna z fotografii przedstawiała rasistowski transparent z hasłem „White Uniated” [sic!] oraz znakiem krzyża celtyckiego i podpisem „Skinheads Tarnów”. Flaga ta była wielokrotnie dokumentowana przez Stowarzyszenie „NIGDY WIĘCEJ” w monitoringu incydentów stadionowych.

W tym samym numerze „To My Kibice” zamieszczono zdjęcia przedstawiające graffiti wykonane przez kibiców **Legii Warszawa**. Dwa spośród tych murali zawierały symbolikę nazistowską. Na jednym z nich widniało hasło „White Legion”, a także tzw. wilczy hak (Wolfsangel, symbol między innymi **34. Dywizji Grenadierów SS „Landstorm Nederland”**). Również drugi mural przedstawiał ten znak, częściowo zasłonięty przez herb Legii. W przeszłości flaga z tzw. wilczym hakiem była regularnie eksponowana przez pseudokibiców warszawskiego klubu.

LUBLIN. 8 sierpnia podczas spotkania II ligi piłki nożnej pomiędzy **Motorem Lublin** a **Ruchem Chorzów** pseudokibice miejscowego klubu po raz kolejny eksponowali transparent ze sloganem, który w trakcie II wojny światowej był dewizą **SS**: „Nasz honor to wierność” (oryg. „Meine Ehre heißt Treue”).

SOSNOWIEC. 8 sierpnia w trakcie spotkania I ligi piłki nożnej **Zagłębie Sosnowiec** – **Widzew Łódź** „kibice” klubu gospodarzy wywiesili na ogrodzeniu wokół boiska wielki transparent ze sloganem „Zawsze był tu czysty kraj i zostanie tak na wieki”, który był cytatem z piosenki neonazistowskiego zespołu **Honor**. Flaga ta była stylizowana na charakterystyczny czerwono-biały logotyp organizacji neonazistowskiej **Blood and Honour** (nazwa **Krew i Honor** stanowi nawiązanie do motta **Hitlerjugend**).

KATOWICE. 14 sierpnia w trakcie spotkania I ligi piłki nożnej **GKS Katowice** – **Podbeskidzie Bielsko-Biala** przyjezdni pseudokibice eksponowali baner nawołujący do przemocy motywowanej ideologicznie. Znajdowało się na nim hasło „Good night left side” (używane przez ugrupowania neofaszystowskie), a także grafika przedstawiająca mężczyznę, który kopie leżącego na ziemi człowieka.

KIELCE. 14 sierpnia podczas meczu I ligi piłki nożnej **Korona Kielce** – **GKS Jastrzębie** „kibice” klubu gospodarzy eksponowali flagę o treści rasistowskiej. Znajdował się na niej skrót „BHBD”, którego rozwinięcie stanowią słowa popularnej „kibicowskiej” piosenki neonazistowskiego zespołu **Konkwista 88**: „Biały honor, biała duma”.

WROCLAW. 15 sierpnia podczas spotkania II ligi piłki nożnej pomiędzy Śląskiem II Wrocław a **Motorem Lublin** pseudokibice drużyny przyjezdnej wywiesili na ogrodzeniu wokół murawy transparent z hasłem, które podczas II wojny światowej było dewizą SS: „Nasz honor to wierność” (oryg. „Meine Ehre heißt Treue”).

LUBLIN. 18 sierpnia w trakcie meczu II ligi piłki nożnej pomiędzy **Motorem Lublin** a Hutnikiem Kraków pseudokibice miejscowego klubu po raz kolejny wywiesili na płocie otaczającym boisko ogromny transparent o treści nazistowskiej. Widniała na nim dewiza SS: „Nasz honor to wierność” (oryg. „Meine Ehre heißt Treue”).

CHEŁM. 21 sierpnia podczas meczu III ligi piłki nożnej (grupy IV) pomiędzy **Chelmianką Chelm** a Koroną Rzeszów przedstawiciele skrajnie prawicowego ugrupowania **Młodzi Patrioci Chelm** przeprowadzili antysemicką akcję ulotkową. We współpracy z pseudokibicami Chelmianki rozdali ponad 100 broszur, w których sprzeciwiali się planom nadania jednemu z miejskich skwerów imienia Szmula Zygielbojma (to polsko-żydowski polityk, członek Bundu, od 1942 członek Rady Narodowej RP w Londynie. Po upadku powstania w getcie warszawskim, 12 lub 13 maja 1943 popełnił w Londynie samobójstwo w proteście przeciw bezczynności aliantów wobec Zagłady Żydów). W ulotce tej znalazła się teoria spiskowa, wedle której „Chełm staje się poligonem proizraelskiej polityki historycznej”, a także fałszywe oskarżenia pod adresem Bundu jako „antypolskiej” i „antynarodowej” organizacji. Po meczu Młodzi Patrioci Chelm rozkleili na ulicach miasta plakaty o tej samej antysemickiej treści.

WROCLAW. 21 sierpnia pseudokibice **Śląska Wrocław** zorganizowali turniej upamiętniający byłego lidera wrocławskich kiboli i autora książki „**Jak pokochałem Adolfa Hitlera**” **Romana Zielińskiego**, skazanego w 2015 roku na prace społeczne za nawoływanie do nienawiści na tle różnic narodowościowych i rasowych. W trakcie tej imprezy pseudokibice eksponowali transparent z symbolami krzyża celtyckiego (międzynarodowego znaku tzw. białej siły), a także ze sloganem „Śmierć wrogom ojczyzny”, nawołującym do agresji wobec „wrogów ideologicznych”. Do uczestników turnieju przemawiał były ksiądz katolicki i aktywista skrajnej prawicy **Jacek Międlar**, skazany we wrześniu 2021 na karę ograniczenia wolności za znieważanie i nawoływanie do nienawiści na tle różnic narodowościowych wobec osób narodowości żydowskiej i ukraińskiej. Podczas rozgrywek Międlar nazwał Zielińskiego „żołnierzem wyklętym XX i XXI wieku” [sic!].

POLSKA. 31 sierpnia w artykule na portalu **Sport.tvp.pl**, podsumowującym konferencję prasową przed meczem eliminacyjnym do Mistrzostw Świata w piłce nożnej Polska – Albania, pominięto wypowiedź Roberta Lewandowskiego o tym, że nie miałby nic przeciwko występowaniu na boisku z tęczową opaską (symbolizującą wsparcie dla osób LGBT). Na pytanie Stefana Szczepłaka o występ w tęczowej opasce kapitańskiej, Lewandowski odpowiedział: „Myślę, że nie miałbym problemu [z noszeniem jej – dop. red]. Każdy z nas jest człowiekiem, każdy z nas ma emocje, jest osobą, którą warto i trzeba wspierać”. Jego słowa, uznane za deklarację wsparcia dla LGBT, były szeroko

komentowane w mediach polskich i zagranicznych. Gdy sprawę ich przemilczenia przez redakcję TVP Sport opisał magazyn „Press”, wypowiedź Lewandowskiego została dodana do artykułu.

WRZESIEŃ 2021

BELCHATÓW. W numerze wrześniowym pisma „**To My Kibice**”, sympatyzującego ze skrajną prawicą, ukazał się tekst na temat grup kibicowskich **Motoru Lublin**, który był ilustrowany zdjęciami wykonanymi podczas meczów tej drużyny. Na jednej z fotografii znajdował się transparent z hasłem: „Nasz honor to wierność” (tak brzmiała dewiza SS: „Meine Ehre heißt Treue”). Pseudokibice Motoru od wielu lat bezkarnie eksponują tę flagę na stadionach.

CZĘSTOCHOWA. 3 września w trakcie meczu towarzyskiego piłki nożnej **Raków Częstochowa** – Videoton Székesfehérvár polscy pseudokibice wywiesili na ogrodzeniu wokół murawy baner z wyrazami poparcia dla **Janusza Walusia**, odsiadującego w Republice Południowej Afryki karę

dożywotniego więzienia za rasistowskie morderstwo. Na fladze tej znajdował się wizerunek zabójcy oraz slogan: „Naszym wzorem Janusz Waluś”. Ponadto „kibice” Rakowa eksponowali transparent, na którym widniały słowa „Krew i honor” (tak brzmiało motto **Hitlerjugend**). Ta charakterystyczna czerwono-biała flaga była stylizowana na logotyp międzynarodowej organizacji neonazistowskiej **Blood and Honour**.

DĄBROWA GÓRNICZA. 4 września podczas spotkania IV ligi piłki nożnej (grupy śląskiej I) **Unia Dąbrowa Górnicza** – Unia Kosztowy (Mysłowice) miejscowi „kibice” wywiesili na ogrodzeniu otaczającym boisko flagę **Konfederacji**, współcześnie uznawaną za symbol rasistowski (w czasie wojny secesyjnej w USA używały ją stany południowe, walczące o utrzymanie niewolnictwa).

WARSZAWA. 8 września przed rozpoczęciem meczu eliminacyjnego do Mistrzostw Świata w piłce nożnej pomiędzy Polską a Anglią polscy pseudokibice wygwizdali angielskich piłkarzy, którzy uklękli na murawie na znak solidarności z ofiarami rasizmu w ramach międzynarodowej akcji **Black Lives Matter**.

Kuriozalny komentarz, potępiający gest angielskich zawodników, opublikował **Roman Giertych**, były wicepremier i minister edukacji narodowej (2006-2007), a także były prezes **Młodzieży Wszechpolskiej** i **Ligi Polskich Rodzin**. 9 września Giertych napisał na Twitterze: „Kłęknięcie na boisku, aby wyrazić żal z powodu tego, co było dumą przodków, jest przykładem poprawności, która niszczy Zachód”.

KIELCE. 18 września w trakcie spotkania I ligi piłki nożnej pomiędzy **Koroną Kielce** a Sandecją Nowy Sącz pseudokibice miejscowego klubu eksponowali rasistowską flagę z napisem „BHBD” (rozwiniecie tego skrótu stanowią słowa popularnej „kibicowskiej” piosenki neonazistowskiego zespołu **Konkwista 88**: „Biały honor, biała duma”). Transparent ten przez wiele lat był wywieszany podczas meczów Korony, obecnie powrócił na trybuny po dłuższej przerwie, bez reakcji ze strony klubu oraz władz piłkarskich.

KOSTRZYN NAD ODRĄ. 18 września w trakcie spotkania IV ligi (grupy lubuskiej) Celuloza Kostrzyn nad Odrą – **KS Stilon Gorzów Wielkopolski** „kibice” przyjezdnej drużyny wywiesili na płocie wokół boiska dwie flagi **Konfederacji**, symbolizujące dyskryminację rasową. Flaga ta była używana w USA w czasie wojny secesyjnej przez stany południowe, które walczyły o utrzymanie niewolnictwa, a współcześnie jest wykorzystywana przez tzw. białych supremacjonistów.

LUBLIN. 18 września w trakcie meczu II ligi piłki nożnej **Motor Lublin** – Garbarnia Kraków pseudokibice miejscowego klubu wywiesili na ogrodzeniu wokół murawy ogromny transparent, na którym widniała dewiza **SS**: „Nasz honor to wierność” (oryg. „Meine Ehre heißt Treue”). Hasło to od wielu lat pojawia się na flagach eksponowanych podczas meczów przez pseudokibiców Motoru.

BORKOWO. 19 września w trakcie meczu klasy B piłki nożnej (grupy Gdańsk IV) **Orzeł Borkowo** – Korona Rywałd „kibice” miejscowej drużyny wywiesili na płocie wokół boiska baner z krzyżem celtyckim, oznaczającym tzw. białą siłę.

SZEPJETOWO. 19 września w trakcie meczu IV ligi piłki nożnej (grupy podlaskiej) **Sparta Szepietowo** – **ŁKS Łomża** pseudokibice obu zaprzyjaźnionych ze sobą klubów eksponowali baner, który był obelżywy wobec osób LGBT. Widniała na nim pornograficzna grafika przedstawiająca logotyp kampanii „Zakaz pedałowania”.

GRODZISK WLKP. 25 września podczas spotkania Ekstraklasy piłki nożnej pomiędzy Wartą Poznań a **Zagłębiem Lubin** grupa przyjezdnych pseudokibiców z Bolesławca eksponowała baner z krzyżem celtyckim, symbolizującym supremację tzw. białej rasy.

BIELSKO-BIAŁA. 26 września w trakcie meczu I ligi piłki nożnej **Podbeskidzie Bielsko-Biała** – Resovia Rzeszów miejscowi „kibice” eksponowali baner zachęcający do przemocy na tle ideologicznym. Znajdowała się na nim charakterystyczna grafika przedstawiająca napastnika, który kopie leżącego na ziemi człowieka. Na banerze widniało również hasło „Good night left side” używane przez ugrupowania neofaszystowskie.

WARSZAWA. 30 września przed rozpoczęciem meczu fazy grupowej Ligi Europy pomiędzy **Legią Warszawa** a Leicester City pseudokibice stołecznego klubu eksponowali ogromną flagę, która wyszydzała gest przyklęknienia przez angielskich piłkarzy na znak solidarności z międzynarodową

akcją Black Lives Matter. Na transparentie tym znajdował się napis: „Kneel before his majesty” („Uklęknij przed jego wysokością”). Ponadto gdy zawodnicy Leicester, a także dwaj piłkarze Legii – Filip Mladenović i Andre Martins, uklękli, warszawscy pseudokibice ich wygwizdali.

PAŹDZIERNIK 2021

GDAŃSK. 3 października w trakcie spotkania Ekstraklasy piłki nożnej pomiędzy **Lechią Gdańsk** a Legią Warszawa miejscowi pseudokibice po raz kolejny wywiesili na ogrodzeniu wokół murawy transparent z wizerunkiem **Janusza Walusia** oraz wyrazami poparcia dla niego: „Nic cię nie złamię, nie jesteś sam!”. Waluś w 1993 roku zamordował w Republice Południowej Afryki Chrisa Haniego, polityka i działacza społecznego, walczącego o zniesienie apartheidu.

POZNĄ. 5 października sędzia krajowy i międzynarodowy piłki nożnej **Łukasz Araszkiewicz** zareagował w obraźliwy sposób na komunikat prasowy, relacjonujący zorganizowaną przez Stowarzyszenie „NIGDY WIĘCEJ” debatę o stadionowym antysemityzmie w Polsce i w Europie. Dyskusja odbyła się 4 października, a jej partnerami była sieć Futbol Przeciwko Rasizmowi w Europie (FARE) oraz Biuro Amerykańskiego Komitetu Żydowskiego na Europę Środkową. Araszkiewicz wysłał do Stowarzyszenia „NIGDY WIĘCEJ” następującego maila: „Jako sędzia z 17-letnim stażem sędziujący na różnych poziomach nigdy nie byłem świadkiem zachowań antysemickich, w przeciwieństwie do rasistowskich. Kolejna bujda na resorach nakręcana przez żydowskie ośrodki i środowiska wiadomo w jakim celu. Proszę więcej nie wysyłać mi takich zaproszeń, bo się z tym nie zupełnie nie zgadzam, Żydzi nie są narodem wybranym mimo tej wiecznej ich pychy... a robienie z Polaków antysemitów i mówienie o polskich obozach koncentracyjnych to największe sk* wysynstwo ze strony Żydów w powojennych czasach”.

OLEŚNICA. 6 października jeden z mieszkańców miasta poinformował Stowarzyszenie „NIGDY WIĘCEJ” o rasistowskich i antysemickich naklejkach, które pseudokibice **Śląska Wrocław** umieścili na ławce w parku im. Henryka Sienkiewicza. Widniały na nich następujące hasła: „Zabić Żyda i lewaka”, „No Israel, no problem” („Nie ma Izraela, nie ma problemu”) wraz z przekreśloną flagą Izraela, a także „White power” („Biała siła” – międzynarodowy slogan używany przez zwolenników tzw. supremacji białej rasy) i symbole krzyża celtyckiego. O tym zdarzeniu zostali powiadomieni przedstawiciele Urzędu Miasta Oleśnicy, którzy zlecieli firmie porządkowej usunięcie naklejek z ławki.

ANGLIA. 12 października podczas meczu eliminacyjnego do Mistrzostw Świata w piłce nożnej pomiędzy reprezentacjami Anglii i Węgier doszło do zamieszek z udziałem polskich pseudokibiców, którzy zajmowali miejsca w sektorze gości. Węgierski adwokat i prawnik sportowy Zoltán Borbély relacjonował w rozmowie z portalem Mandiner Sport: „Cała historia zaczęła się od tego, że polski chuligan, który znalazł się w sektorze gości, zwymyślał jednego ze stewardów, używając rasistowskiego języka. Kiedy stewardzi próbowali wejść do sektora, zostali wyparci przez grupę składającą się głównie z polskich chuliganów”. Interweniowała policja. W związku z tymi zdarzeniami FIFA nałożyła na Węgierski Związek Piłki Nożnej karę w postaci zakazu udziału węgierskich kibiców w następnym meczu reprezentacji (czyli z Polską w Warszawie, 15 listopada).

KIELCE. 15 października po meczu Ekstraklasy piłki nożnej **Korona Kielce** – Widzew Łódź doszło do groźnego zajścia z udziałem pseudokibiców miejscowej drużyny. Gdy piłkarze Widzewa podeszli do trybun, by podziękować za doping grupie kibiców z niepełnosprawnościami, zostali obrzuceni butelkami oraz kuflami przez kiboli Korony. Część z tych przedmiotów spadła blisko miejsc zajmowanych przez niepełnosprawnych sympatyków Widzewa – ich sektor ulokowano pod młynem Korony [sic!]. Rzeczniczka prasowa kieleckiego klubu Daria Wollenberg napisała na Twitterze: „W związku informacjami, jakie do mnie docierają, na tę chwilę pragnę przeprosić kibiców niepełnosprawnych Widzewa Łódź za zaistniałą sytuację. Sprawę na pewno będziemy analizować wspólnie z działem bezpieczeństwa i SLO kibiców niepełnosprawnych”. Ponadto w trakcie meczu pseudokibice Korony eksponowali rasistowską flagę z napisem „BHBD” – rozwinięcie tego skrótu stanowią słowa popularnej piosenki neonazistowskiego zespołu **Konkwista 88**: „Biały honor, biała duma”.

POLSKA. 15 października w rozmowie na YouTube na kanale **Foot Truck Live** bramkarz reprezentacji Polski **Wojciech Szczęsny** na pytanie o kwestię „naturalizowania piłkarzy w kadrze” odpowiedział następująco: „Mi nigdy nie przeszkadzało, że ktoś, kto ma korzenie polskie, chce grać w reprezentacji Polski. Przeszkadzały mi – ale to bardziej jako kibicowi – bo to nie było za moich czasów grania, takie tematy jak Olisadebe czy Roger Guerreiro, którzy nie mają po prostu nic związanego [z Polską – dop. red.] oprócz tego, że dobrze grali w polskiej lidze. To mi się nie podoba”. Jego słowa poparli obaj prowadzący program: **Łukasz Wiśniowski** i **Jakub Polkowski**, który stwierdził: „Ja się z tym zgadzam, pod tym się też podpisuję”.

Emmanuel Olisadebe to polski piłkarz pochodzący z Nigerii, w reprezentacji występował w latach 2000-2004. Był pierwszym czarnoskórym zawodnikiem w historii kadry narodowej.

Roger Guerreiro to obywatel Polski pochodzący z Brazylii, w reprezentacji grał w latach 2008-2011. Obaj piłkarze doświadczyli rasistowskich incydentów ze strony polskich pseudokibiców. Wspierali kampanię „Wykopmy Rasizm ze Stadionów” Stowarzyszenia „NIGDY WIĘCEJ”.

JELEŃ GÓRA. 16 października podczas meczu III ligi piłki nożnej (grupy III) **Karkonosze Jelenia Góra** – Piast Żmigród miejscowi pseudokibice wywiesili na ogrodzeniu wokół murawy transparent nawołujący do przemocy motywowanej ideologicznie. Znajdowała się na nim charakterystyczna grafika przedstawiająca mężczyznę, który kopie leżącego na ziemi człowieka, oraz hasło „Good night left side” (popularne wśród ugrupowań neofaszystowskich). Ponadto na fladze widniała grafika z wizerunkiem członka **Ku-Klux-Klanu** i symbole krzyża celtyckiego (oznaczającego tzw. białą siłę).

RADOM. 16 października podczas meczu III ligi piłki nożnej (grupy I) pomiędzy **Bronią Radom** a Polonią Warszawa miejscowi pseudokibice eksponowali baner z krzyżem celtyckim – międzynarodowym symbolem rasistowskim.

RZEPIN. 16 października w trakcie meczu IV ligi piłki nożnej (grupy lubuskiej) Ilanka Rzepin – **Stilon Gorzów Wielkopolski** „kibice” drużyny przyjezdnej eksponowali flagę **Konfederacji** (była używana w czasie wojny secesyjnej w USA przez stany południowe walczące o utrzymanie niewolnictwa, współcześnie to symbol supremacji tzw. białej rasy).

TARNÓW. 16 października w trakcie meczu III ligi piłki nożnej (grupy IV) pomiędzy Unią Tarnów a **Wisłoką Dębica** niektórzy „kibice” przyjezdnej drużyny mieli na sobie szaliki z krzyżem celtyckim – symbolizującym poparcie dla ideologii rasistowskiej.

RADOM. 20 października media poinformowały, że piłkarz klubu Ekstraklasy Radomiak Radom, **Miłosz Kozak**, dopuścił się zachowań rasistowskich względem zawodników z własnej drużyny, pochodzących z Portugalii i Brazylii. Ubliział im z powodu uprzedzeń i ostentacyjnie dawał do zrozumienia, że „nie podobają mu się kadrowe wybory szkoleniowca”. Według przekazów medialnych, Kozak miał też nie podawać ręki mołdawskiemu pracownikowi klubu, który przeprowadził transfery Portugalczyków i Brazylijczyków do Radomiaka. W listopadzie kontrakt piłkarza został rozwiązany za porozumieniem stron.

ŁÓDŹ. 24 października podczas meczu derbowego I ligi piłki nożnej **Widzew Łódź – ŁKS Łódź** pseudokibice klubu gości eksponowali transparent z napisem „**Terrormachine**” (nazwa grupy związanej z **Combat 18** – neohitlerowską brytyjską organizacją terrorystyczną. Cyfry 1 i 8 to zaszyfrowany skrót **Adolf Hitler** – od pierwszej i ósmej pozycji liter A i H w alfabecie) oraz ze znakiem białej pięści na utraconej tarczy (to współczesny symbol rasistowski, w czasie II wojny światowej używany przez **Waffen-SS**). Z kolei niektórzy „kibice” Widzewa eksponowali szaliki z krzyżem celtyckim, oznaczającym tzw. białą siłę.

WARSZAWA. 26 października pochodzący ze Szwecji piłkarz Legii Warszawa **Mattias Johansson** w rozmowie z dziennikiem „SportExpressen” zarzucił trenerowi **Czesławowi Michniewiczowi** (który poprzedniego dnia został zwolniony z tej funkcji przez władze klubu), że w swoim zachowaniu kierował się uprzedzeniami narodowościowymi. Johansson powiedział: „Trener nazywał mnie «szwedzkim turystą», bo doznałem kontuzji. Mówił też na mnie «Ikea» [firma meblarska powstała w 1943 roku w Szwecji, emblematycznie kojarzona z tym krajem – dop. red.]”. Ponadto według Johanssona tymi samymi względami motywowana była decyzja trenera o zawieszeniu na mecz wyjazdowy Legii z Piastem Gliwice (rozegrany 24 października) jego oraz trzech innych zawodników pierwszej drużyny: Jurgena Celhaki, Lindsaya Rose’a, Lirima Kastratiego. Szwedzki piłkarz stwierdził: „Szukał [Michniewicz] kozłów ofiarnych i wytypował nas, ponieważ jesteśmy obcokrajowcami. [...] Zostaliśmy niesprawiedliwie oskarżeni”. 31 stycznia 2022 Michniewicz został selekcjonerem reprezentacji Polski w piłce nożnej.

BIELSKO-BIAŁA. 31 października podczas meczu I ligi piłki nożnej pomiędzy **Podbeskidziem Bielsko-Biała** a Chrobrym Głogów pseudokibice klubu gospodarzy eksponowali baner z popularnym wśród organizacji neofaszystowskich hasłem „Good night left side” oraz charakterystyczną grafiką przedstawiającą mężczyznę, który kopie leżącego na ziemi człowieka. Flaga ta nawoływała do przemocy motywowanej ideologicznie.

WARSZAWA. 31 października podczas meczu Ekstraklasy piłki nożnej pomiędzy **Legią Warszawa** a Pogonią Szczecin stołeczni pseudokibice wywiesili na ogrodzeniu wokół murawy flagę z wyrazami poparcia dla rasistowskiego zabójcy **Janusza Walusia**. Widniało na niej hasło „Stay strong brother” („Trzymaj się, bracie”) oraz jego podobizna. W 1993 roku w Republice Południowej Afryki Waluś, polski imigrant i członek rasistowskiej organizacji terrorystycznej **Afrykanerski Ruch Oporu**, zastrzelił Chrisa Haniego – czarnoskórego polityka i działacza walczącego o zniesienie apartheidu. Został za to skazany na karę dożywotniego więzienia, nigdy nie wyraził skruchy.

LISTOPAD 2021

PILZNO. 6 listopada w trakcie meczu IV ligi piłki nożnej (grupy podkarpackiej) Legion Pilzno – **JKS Jarosław** pseudokibice przyjezdnego klubu wywiesili na ogrodzeniu wokół murawy baner nawołujący do przemocy motywowanej ideologicznie. Widniało na nim popularne wśród ruchów neofaszystowskich hasło „Good night left side”, a także grafika przedstawiająca napastnika, który bije leżącą na ziemi postać.

KRAKÓW. 7 listopada w trakcie meczu derbowego piłki nożnej **Wisła**

Kraków – Cracovia Kraków pseudokibice

drużyny gospodarzy wywiesili na ogrodzeniu wokół murawy transparent o treści antysemickiej. Znajdował się na nim stereotypowy i pogardliwy wizerunek Żyda, trzymającego w ręku zwitek dolarów. Baner ten był wymierzony w

sympatyków Cracovii. Od wielu lat antyżydowskie obelgi na stadionach są uznawane przez środowisko pseudokibiców za szczególnie obraźliwe.

RZESZÓW. 7 listopada w trakcie spotkania I ligi piłki nożnej pomiędzy **Resovią Rzeszów** a Górnikiem Polkowice pseudokibice klubu gospodarzy eksponowali flagę stylizowaną na logotyp międzynarodowej organizacji neonazistowskiej **Blood and Honour** (Krew i Honor). Jej nazwa stanowi odwołanie do motta **Hitlerjugend** („Blut und Ehre”).

RZESZÓW. 12 listopada podczas meczu I ligi piłki nożnej pomiędzy **Resovią Rzeszów** a Odrą Opole „kibice” miejscowej drużyny po raz kolejny eksponowali transparent ze sloganem „Krew i honor”. Słowa te stanowiły motto **Hitlerjugend** („Blut und Ehre”), a w czasach współczesnych zostały wykorzystane jako nazwa międzynarodowej organizacji neonazistowskiej **Blood and Honour**.

GRUDZIEŃ 2021

LUBLIN. 1 grudnia w trakcie meczu 1/8 finału Pucharu Polski w piłce nożnej pomiędzy **Motorem Lublin** a Legią Warszawa „kibice” miejscowej drużyny eksponowali ogromny transparent, na którym znajdowały się słowa będące mottem SS: „Naszym honorem jest wierność” (oryg. „Meine Ehre heißt Treue”). Pseudokibice Motoru od wielu lat bezkarnie wywieszają flagi tej treści na stadionach.

BIELSKO-BIAŁA. 4 grudnia w trakcie meczu I ligi piłki nożnej **Podbeskidzie Bielsko-Biała** – GKS Katowice pseudokibice drużyny gospodarzy, związani ze skrajnie prawicową grupą **Narodowe Podbeskidzie**, eksponowali baner nawołujący do przemocy motywowanej ideologicznie. Znajdował się na nim slogan „Good night left side” (wykorzystywany przez środowiska neofaszystowskie) i charakterystyczna grafika przedstawiająca mężczyznę, który kopie leżące na ziemi człowieka.

WARSZAWA. 9 grudnia podczas meczu piłkarskiego fazy grupowej Ligi Europy pomiędzy **Legią Warszawa** a Spartakiem Moskwa stołeczni pseudokibice dopuścili się zająć o charakterze ksenofobicznym. Gdy piłkarze wchodzili na murawę, „kibice” Legii ułożyli na dwóch trybunach gigantyczny napis (tzw. kartoniadę): „Jazda z kur...ami”. Wznosili również okrzyki: „Ruska k...wa” oraz „Jeb...ć Ruskich”. 28 stycznia 2022 Komisja Kontroli, Etyki i Dyscypliny UEFA nałożyła na Legię karę w wysokości 17500 euro za obraźliwe transparenty, które były eksponowane w trakcie spotkania.

KSIAŻENICE. 12 grudnia po zakończeniu meczu Ekstraklasy piłki nożnej pomiędzy Wisłą Płock a Legią Warszawa doszło do zająć z udziałem pseudokibiców stołecznej drużyny. W pobliżu ośrodka treningowego Legii, znajdującego się w tej położonej w powiecie grodziskim miejscowości, grupa bandytów wdarła się do autobusu, którym piłkarze wracali ze spotkania. Kibole lżyli zawodników, grozili im, a wobec dwóch zagranicznych graczy użyli przemocy: pochodzący z Azerbejdżanu Mahir Emreli oraz Brazylijczyk Luquinhas zostali uderzeni w głowę. Prawnik Emreliego, Anil Dincer, w wypowiedzi medialnej stwierdził: „Mahir siedział na 16. miejscu, z tyłu. Dlaczego kibice nie zrobili nic graczom siedzącym w pierwszym rzędzie i zranili siedzących z tyłu Emreliego i Luquinhasa? Poza tym, dlaczego uderzyli tylko dwóch, a nie zrobili nic miejscowym? Dlaczego nikt nie reagował?”. Dodał również: „Moim zdaniem powodem jest niedawny wzrost rasizmu w Polsce. [...]

Pewną rolę może również odegrać narastający rasizm przeciwko obcokrajowcom w Europie. Może stało się to dlatego, że [Emreli] jest muzułmaninem”. W lutym 2022 roku Komenda Stołeczna Policji umorzyła postępowanie w sprawie napaści. Wydano kuriozalne oświadczenie na ten temat: „W sprawie przesłuchano świadków. Wśród tych osób wszyscy wskazali, że nie czują się pokrzywdzonymi. Na tym czynności zakończono”. Zarówno Emreli, jak i Luquinhas zakończyli współpracę z Legią i wyjechali z Polski.

CZĘSTOCHOWA. 15 grudnia w trakcie spotkania Ekstraklasy piłki nożnej **Raków Częstochowa** – Górnik Zabrze „kibice” miejscowego klubu wywiesili na ogrodzeniu wokół murawy transparent z hasłem „Uwolnić **Janusza Walusia**”. Waluś został skazany na karę dożywotniego więzienia w Republice Południowej Afryki za zamordowanie w 1993 roku z powodów rasistowskich Chrisa Haniego, czarnoskórego polityka i działacza na rzecz zniesienia apartheidu.

WARSZAWA. 19 grudnia podczas spotkania Ekstraklasy piłki nożnej pomiędzy **Legią Warszawa** a Radomiakiem Radom stołeczni pseudokibice wywiesili transparent z napisem: „Duda, tu jest Polska, a nie polin” (pisownia oryginalna – dop. red.). „Polin” w języku hebrajskim oznacza Polskę. Była to antysemicka reakcja na słowa prezydenta RP, który 1 grudnia w trakcie uroczystości zapalenia świec chanukowych w Pałacu Prezydenckim powiedział: „To jest Polin, to jest miejsce dla nas wszystkich, w którym chcemy nadal razem żyć w tolerancji, we wzajemnym zrozumieniu i szacunku”.

Ponadto w czasie tego samego meczu pseudokibice Legii eksponowali transparent: „Zdrajcy, ręce precz od **Dmowskiego**”. 9 grudnia Rada Warszawy przegłosowała uchwałę o przyjęciu petycji o zmianie nazwy ronda Dmowskiego na rondo Praw Kobiet. Roman Dmowski to ideolog nowoczesnego polskiego antysemityzmu.

ROK 2022

STYCZEŃ

BELCHATÓW. W styczniowym numerze pisma chuliganów stadionowych „**To My Kibice**” ukazał się artykuł na temat grup kibicowskich z województwa łódzkiego, który był ilustrowany zdjęciami wykonanymi na stadionach. Na jednym z nich pseudokibice klubu **WKS Wieluń** eksponowali baner nawołujący do przemocy motywowanej ideologicznie. Widniało na nim neofaszystowskie hasło „Good night left side” oraz grafika przedstawiająca mężczyznę, który kopie leżącego na ziemi człowieka.

CZĘSTOCHOWA. 8 stycznia na Jasnej Górze podczas Patriotycznej Pielgrzymki Kibiców niektórzy jej uczestnicy eksponowali transparenty i szaliki o treści rasistowskiej. Na przykład pseudokibice **Zagłębia Sosnowiec** mieli ze sobą charakterystyczną czerwono-białą flagę stylizowaną na logotyp międzynarodowej organizacji neonazistowskiej **Blood and Honour** (nazwa Krew i Honor stanowi nawiązanie do motta **Hitlerjugend**). Na transparentie tym widniał również slogan „Zawsze był tu czysty kraj i zostanie tak na wieki” (to cytat z piosenki neonazistowskiego zespołu **Honor**). „Kibice” Zagłębia eksponowali ponadto szaliki z hasłem „Śmierć wrogom ojczyzny”, współcześnie nawołującym do agresji wobec tzw. wrogów ideologicznych. Z kolei jedna z „fanek” **Rakowa Częstochowa** miała na sobie szalik z krzyżami celtyckimi, czyli symbolem oznaczającym supremację tzw. białej rasy. Pielgrzymkę kibiców od wielu lat organizuje ks. **Jarosław Wąsowicz**, salezjanin z Piły.

WARSZAWA. 30 stycznia na portalu sport.pl ukazał się wywiad z pochodzącym z Senegalu Emilem Thiakane, piłkarzem pierwszoligowego klubu piłki nożnej Puszcza Niepołomice. W rozmowie z dziennikarzem zawodnik wspominał swoje doświadczenia po przyjeździe do Polski, także te związane z rasizmem. Gdy w sezonie 2011/2012 występował w klubie Włocławia Włocławek (IV liga, grupa kujawsko-pomorska), został brutalnie pobity. Relacjonował: „Miałem dłuższe dredy niż teraz. Ktoregoś wieczoru poszedłem do klubu. Była tam grupa sześciu mężczyzn, którzy cały czas na mnie patrzyli i coś gadali. Słyszałem i rozumiałem co, ale nie reagowałem. Po godzinie podszedłem do baru, żeby złożyć zamówienie. Wtedy mnie dopadli. Bili i szarpali za dredy. Wyrwali je. Właściciele mieli to nagrane, bo lokal był monitorowany, ale nie ułatwiali pracy policji. Sprawa skończyła się tak, że każdy z nich miał zapłacić 300 zł. Zostali ukarani jak za zwykłe pobicie. Całe rasistowskie tło tego ataku zostało pominięte”.

LUTY 2022

GDAŃSK. 5 lutego w trakcie spotkania Ekstraklasy piłki nożnej **Lechia Gdańsk** – Śląsk Wrocław pseudokibice miejscowego klubu wywiesili w tzw. gnieździe (miejsce na stadionie, gdzie organizowany jest doping) flagę z wizerunkiem **Janusza Walusia**, a także hasłem „Nic cię nie złamię, nie jesteś sam!”. Waluś to polski emigrant, skazany na karę dożywotniego pozbawienia wolności w Republice Południowej Afryki, gdzie w 1993 roku zamordował polityka walczącego z apartheidem, Chrisa Haniego. Nigdy nie wyraził skruchy z powodu tego czynu. Kibole Lechii od kilku lat bezkarnie eksponują na stadionach transparent z wyrazami poparcia dla Walusia.

CZĘSTOCHOWA. 6 lutego podczas spotkania Ekstraklasy piłki nożnej **Raków Częstochowa** – Wisła Kraków jeden z pseudokibiców miejscowego klubu eksponował szalik z hasłem „Naszym wzorem **Janusz Waluś**”. Został on skazany na karę dożywotniego więzienia w Republice Południowej Afryki za rasistowskie morderstwo z 1993 roku. Na szaliku widniał też slogan „Biały honor, biała duma” (to słowa piosenki neonazistowskiego zespołu **Konkwista 88**) oraz znak tzw. trystyki (stylizowanej, trójramienniej swastyki), umieszczony na tle barw flagi III Rzeszy. Trystyka to symbol rasistowski

pochodzący z RPA. Ponadto niektórzy „kibice” Rakowa eksponowali szaliki z krzyżem celtyckim – międzynarodowym znakiem rasistowskim.

POLSKA. 7 lutego na Instagramie na koncie należącym do łyżwiarki Kamili Stormowskiej, reprezentantki Polski w short-tracku podczas Zimowych Igrzysk Olimpijskich w Pekinie, użytkownik o pseudonimie „**jankowalski5131**” zamieścił komentarz o treści rasistowskiej. Pod zdjęciem przedstawiającym Stormowską i jej ciemnoskórego partnera, pochodzącego z Francji Diane Selliera, reprezentanta Polski w łyżwiarstwie (short-track), pojawił się wpis: „Sorry, ale nie lubię czarnuchów. Moja babcia świętej pamięci powtarzała, że stłuczona szyjka butelki, to nóż czarnucha...”. Stormowska w odpowiedzi stanowczo potępiła te słowa: „To, że to jest niehumanitarne, to jedno, ale to już podchodzi pod jakieś groźby. Nie obrażaj i nie wyzywaj ludzi. To, że ktoś ma inny kolor skóry, nie znaczy, że jest gorszy [...]. Jest mi po prostu przykro, że ludzie dalej używają mowy nienawiści, że dalej znęcają się psychicznie nad innymi. Obdarz każdego człowieka takim samym szacunkiem i daj każdemu równe szanse”.

POLSKA. 9 lutego w wywiadzie dla portalu Sport.pl Marcin Kupeczak, podróżnik, pasjonat piłki nożnej i autor bloga, poinformował o rasistowskich wiadomościach, które otrzymywał w związku ze swoją działalnością prowadzoną w krajach afrykańskich. Pomagał w remoncie i budowie infrastruktury sportowej, a także organizował zajęcia dla dzieci między innymi w Ugandzie, Tanzanii i Kenii. W tym ostatnim kraju zorganizował we współpracy z polskimi klubami piłkarskimi rozgrywki ligowe („polską ligę” w Afryce), podczas których chłopcy grali w koszulkach Piasta Gliwice, Legii Warszawa czy Ruchu Chorzów. Gdy Kupeczak na swoim blogu opublikował zdjęcia przedstawiające młodych zawodników w tych strojach, w odpowiedzi pseudokibice zamieścili rasistowskie komentarze, między innymi: „Pozwoliłeś, by czarnuchy chodziły w koszulkach mojego ukochanego klubu!”.

ŁĘCZNA. 11 lutego podczas spotkania Ekstraklasy piłki nożnej Górnik Łęczna – Śląsk Wrocław pseudokibice drużyny gości eksponowali transparent stylizowany na logo **Blood and Honour** (międzynarodowej organizacji neonazistowskiej). Znajdował się na nim napis: „Bądź dumny z tego, kim jesteś. Znak orła, potęgi symbol, prowadzi nas”, będący cytatem z piosenki neonazistowskiego zespołu rockowego **Honor**.

ZABRZE. 20 lutego podczas meczu Ekstraklasy piłki nożnej Górnik Zabrze – Raków Częstochowa pseudokibice przyjezdnego klubu eksponowali transparent z wyrazami poparcia dla **Janusza Walusia** – polskiego emigranta, który w 1993 roku w Republice Południowej Afryki zabił z powodów rasistowskich Chrisa Haniego, polityka i działacza na rzecz zniesienia apartheidu. Walus został skazany na karę dożywotniego więzienia, nigdy nie wyraził skruchy. Zwolennicy skrajnej prawicy w Polsce od wielu lat kreują jego swoisty kult i publicznie pochwalają popełnione przez niego morderstwo.

WARSZAWA. 25 lutego podczas meczu Ekstraklasy piłki nożnej pomiędzy **Legią Warszawa** a **Wisłą Kraków** kibice obu drużyn skandowali wulgarny i szowinistyczny okrzyk „Ruska k...wa!”. Prawdopodobnie w zamierzeniu miał to być wyraz protestu wobec ataku Rosji na Ukrainę i sam protest w takiej sytuacji byłby uzasadniony. Okrzyk ten ma jednak wydźwięk nawoływania do nienawiści narodowościowej wobec mieszkańców krajów położonych na wschód od Polski i jako taki od lat pojawia się jako obraźliwe hasło podczas meczów z udziałem zawodników z krajów Europy Wschodniej.

NIEPOŁOMICE. 26 lutego w trakcie meczu I ligi piłki nożnej **Puszcza Niepołomice – Resovia Rzeszów** przyjezdni pseudokibice eksponowali ogromny transparent o charakterze neonazistowskim. Był on stylizowany na czerwono-biały logotyp organizacji **Blood and Honour** (Krew i honor – tak właśnie brzmiało motto **Hitlerjugend**), ponadto znajdował się na nim cytat z piosenki „Walcząc o stracone” neofaszystowskiego zespołu **Honor**. Jej słowa to: „Droga przez walkę do zwycięstwa pewny szlak / Przez gruzy świątyń Jahwe, przez szafotów suchy trzask / Gdy ogień strawi bezpowrotnie armie wrogich ras / Na oczyszczonej ziemi stanie Białej Dumy gmach”.

POLSKA. 26 lutego i w kolejnych tygodniach polscy pseudokibice obrażali w internecie kapitana reprezentacji Polski w piłce nożnej i zawodnika Bayernu Monachium, Roberta Lewandowskiego, który w geście wsparcia dla Ukrainy występował w opasce w barwach flagi tego kraju. Opaskę tę założył po raz pierwszy podczas meczu Bundesligi Eintracht Frankfurt – Bayern Monachium (26 lutego), a po spotkaniu zamieścił na Twitterze komentarz: „Jako sportowiec nie mogę udawać, że nic się nie dzieje. Wspierajmy Ukrainę” („As an athlete, I can’t pretend nothing is happening. #StandWithUkraine”). Lewandowski zagrał z żółto-niebieską opaską także w meczu pomiędzy reprezentacjami Polski i Szwecji (29 marca, finał baraży o awans na Mistrzostwa Świata). W mediach społecznościowych obok wyrazów uznania dla piłkarza i wyrazów solidarności z Ukrainą – pojawiły się również wpisy ksenofobiczne. Oto przykłady takich treści opublikowanych na Twitterze (pisownia oryginalna): „Kiedys był Polakiem”, „Jest kapitanem Ukrainy czy polski biało czerwona opaska a nie ukraińska co to już polska jest drugiego sortu żenujące”, „ugiął się przed żydami w meczu aby ich nie urazić”, „Mało już gestów solidarności z banderowcami poszło? Co jeszcze? Może od razu połączmy kraje i zrobmy Ukropolin”, „Lewy to śmieć ukraiński”, „Z obrzydzeniem patrzyłam na lewego. Hańba!”, „To już nie jest nasza reprezentacja. To jawna zdrada Kraju i kibiców”, „Morda przy bucie i jebać frajera co obce barwy ubiera” i „Lewandowski z ukrową opaską”.

TYCHY. 27 lutego w trakcie meczu I ligi piłki nożnej **GKS Tychy – Podbeskidzie Bielsko-Biała** przyjezdni pseudokibice eksponowali baner nawołujący do przemocy motywowanej ideologicznie. Znajdowała się na nim grafika przedstawiająca napastnika, który kopie leżącego na ziemi człowieka, a także popularny wśród neofaszystów slogan „Good night left side”.

MARZEC 2022

SOSNOWIEC. 4 marca podczas meczu I ligi piłki nożnej pomiędzy **Zagłębiem Sosnowiec** a **GKS Katowice** (derby województwa śląskiego) miejscowi pseudokibice skandowali antyromski, nawołujący do przemocy slogan pod adresem przeciwnego klubu. Wykrzykiwali: „Ubij Cygana!”. Określenie „Cygany” jest uznawane w środowisku kibolskim za obelgę i używane zwłaszcza w odniesieniu do niektórych klubów, w tym właśnie **GKS Katowice**.

GDAŃSK. 5 marca w trakcie spotkania Ekstraklasy piłki nożnej **Lechia Gdańsk** – **Wisła Kraków** miejscowi pseudokibice wywiesili w tzw. gnieździe (miejsce na stadionie, gdzie organizowany jest doping) flagę z wyrazami poparcia dla **Janusza Walusia**, skazanego na karę dożywotniego więzienia za rasistowskie zabójstwo Chrisa Haniego w Republice Południowej Afryki w 1993 roku. Na transparencie znajdował się wizerunek Walusia oraz slogan „Nic cię nie złamię, nie jesteś sam!”.

KIELCE. 13 marca w trakcie meczu I ligi piłki nożnej pomiędzy **Koroną Kielce** a **Resovią Rzeszów** pseudokibice obu klubów eksponowali transparenty o treści neonazistowskiej i rasistowskiej. „Kibice” miejscowej drużyny wywiesili na trybunie baner z napisem „BHBD” (akronim słów „Biały honor, biała duma” – to cytat z piosenki neofaszystowskiego zespołu **Konkwista 88**). Z kolei kibole Resovii wywiesili na ogrodzeniu wokół murawy transparent o treści „Krew i honor” (tak właśnie brzmiało motto **Hitlerjugend**). Ponadto niektórzy z nich mieli na sobie szaliki stylizowane na czerwono-biały

logotyp organizacji **Blood and Honour**, na których znajdował się cytat z piosenki „Walcząc o stracone” zespołu **Honor**. Jej słowa to: „Droga przez walkę do zwycięstwa pewny szlak / Przez gruzy świątyń Jahwe, przez szafotów suchy trzask / Gdy ogień strawi bezpowrotnie armie wrogich ras / Na oczyszczonej ziemi stanie Biała Dumy gmach”.

SEROCK. 19 marca w trakcie meczu klasy okręgowej piłki nożnej (grupy kujawsko-pomorskiej I) **Pomorzanin Serock** – **Elana II Toruń** „kibice” drużyny gości wywiesili na ogrodzeniu wokół boiska transparent o treści rasistowskiej. Znajdowało się na nim hasło „White Elana” („Biała Elana”).

KWIECIEŃ 2022

ŁÓDŹ. 3 kwietnia podczas meczu I ligi piłki nożnej **Widzew Łódź** – **GKS Tychy** pseudokibice przyjezdnego klubu skandowali „Żydzi!” pod adresem łódzkiej drużyny. Określenie to jest uznawane w środowisku kibolskim za szczególnie obelżywe.

GDAŃSK. 9 kwietnia podczas spotkania Ekstraklasy piłki nożnej **Lechia Gdańsk** – **Bruk-Bet Termalica Nieciecza** „kibice” drużyny gospodarzy po raz kolejny wywiesili w tzw. gnieździe (miejsce na stadionie, gdzie organizowany jest doping) transparent z wyrazami poparcia dla **Janusza Walusia**, skazanego na karę dożywotniego więzienia za rasistowskie zabójstwo w Republice Południowej Afryki w 1993 roku. Na fladze tej znajdował się wizerunek Walusia i hasło „Nic cię nie złamię, nie jesteś sam!”.

ŚREM. 10 kwietnia podczas meczu V ligi piłki nożnej (grupy wielkopolskiej III) Warta Śrem – **Ostrovia 1909 Ostrów Wielkopolski** pseudokibice przyjezdnego klubu wywiesili na ogrodzeniu wokół murawy transparent z hasłem „Uwolnić **Janusza Walusia**”. Był to wyraz poparcia dla rasistowskiego zabójcy, który odsiaduje karę dożywotniego więzienia w Republice Południowej Afryki.

WROCŁAW. 10 kwietnia podczas meczu Ekstraligi żużlowej Sparta Wrocław – **Apator Toruń** pseudokibice przyjezdnego klubu kierowali obraźliwe wyzwiska pod adresem zawodnika Sparty, pochodzącego z Rosji Gleba Czugunowa (w 2020 roku otrzymał on polskie obywatelstwo). W wypowiedzi medialnej żużlowiec relacjonował: „Od początku spotkania nie słyszałem nic więcej, niż «ruska k...wa, wypier...aj». Od początku do końca meczu, przed każdym swoim biegiem”. Gdy Czugunow podszedł pod sektor „kibiców” Apatora, został przez nich obrzucony butelkami. Jak relacjonował: „Jeden z nich napluł mi prosto w twarz, a drugi krzyknął, że mnie i całą moją rodzinę, razem z moją matką, trzeba wypalić czy coś w tym sensie. Ja po prostu byłem zszokowany. Nic im nawet nie powiedziałem, bo od razu napluto mi w twarz i rzucono takie słowa”.

Z powodu swojego pochodzenia Gleb Czugunow był również obrażany 16 kwietnia w **GRUDZIĄDZU** przez pseudokibiców **GKM** podczas meczu wyjazdowego Sparty Wrocław (Ekstraliga żużlowa).

Czugunow zadebiutował w reprezentacji żużlowej Polski w 2021 roku. Wielokrotnie publicznie potępiał putinowską władzę w Rosji, także przed wybuchem wojny przeciwko Ukrainie.

GDAŃSK. 23 kwietnia podczas meczu Ekstraklasy piłki nożnej pomiędzy **Lechią Gdańsk** a Wartą Poznań pseudokibice miejscowego klubu eksponowali w tzw. gnieździe (miejscie na trybunie, gdzie organizowany jest doping) transparent z wyrazami poparcia dla **Janusza Walusia** – rasistowskiego mordercy. Znajdował się na nim jego wizerunek oraz slogan „Nic cię nie złamię, nie jesteś sam”. W 1993 roku w Republice Południowej Afryki Waluś, polski imigrant, zastrzelił Chrisa Haniego, czarnoskórego polityka i działacza walczącego z segregacją rasową. Został skazany na karę dożywotniego więzienia, nigdy nie wyraził skruchy. Transparent pochwalający zabójcę jest regularnie eksponowany przez kiboli Lechii. Stowarzyszenie „NIGDY WIĘCEJ” wielokrotnie zwracało się w tej sprawie do władz Gdańska (które współfinansują klub), jednak bez żadnego odzewu.

ZBĄSZYŃ. 23 kwietnia lokalni pseudokibice zaprzyjaźnieni z fanami **Lecha Poznań** opublikowali na swoim facebookowym profilu **Fanatyczny Zbąszyń** zdjęcie muralu, na którym pośrodku widniał

krzyż celtycki – symbol rasistowski. Graffiti to znajdowało się na jednym z murów w Zbąszyniu.

BIELSKO-BIAŁA. 1 maja w trakcie spotkania I ligi piłki nożnej **Podbeskidzie Bielsko-Biała** – Zagłębie Sosnowiec miejscowi „kibice” związani ze skrajnie prawicową grupą **Narodowe Podbeskidzie** eksponowali baner nawołujący do przemocy motywowanej ideologicznie. Widniała na nim grafika przedstawiająca napastnika, który kopie leżącego człowieka, oraz slogan „Good night left side” (popularny wśród ruchów neofaszystowskich).

RZESZÓW. 1 maja w trakcie spotkania I ligi piłki nożnej **Resovia Rzeszów** – Arka Gdynia pseudokibice klubu gospodarzy wywiesili transparenty z treściami neonazystowskimi. Jeden z nich, z charakterystyczną czerwono-białą grafiką, był stylizowany na logotyp organizacji **Blood and Honour** (słowa „Krew i honor” stanowiły motto **Hitlerjugend**).

Znajdował się na nim cytat z piosenki zespołu **Honor** pt. „Walcząc o stracone”, której słowa brzmiały: „Gdy na ulicach znów płomienie dadzą znak / By kres położyć hańbie, która niszczy Białą Świat / Z milionów serc ta sama prawda: ginąć albo trwać / Ostatnie dni dla zdrajców, ostrza błysk, odwetu słodki smak. [...] Droga przez walkę do zwycięstwa pewny szlak / Przez grzyby

świętyń Jahwe, przez szafotów suchy trzask / Gdy ogień strawi bezpowrotnie armie wrogich ras / Na oczyszczonej ziemi stanie Białej Dumy gmach”. Na drugim transparentie eksponowanym przez kiboli Resovii widniał slogan „Krew i honor”.

SZCZECINEK. 7 maja w trakcie meczu IV ligi piłki nożnej (grupy zachodniopomorskiej) **MKP Szczecinek** – **Gwardia Koszalin** pseudokibice przyjezdnej drużyny eksponowali transparent, na którym widniał slogan używany jako motto SS: „Honorem naszym jest wierność” (oryg. „Meine Ehre Heisst Treue”).

GRUDZIĄDZ. 8 maja podczas meczu Ekstraklasy żużlowej **GKM Grudziądz** – Apator Toruń miejscowi pseudokibice eksponowali baner nawołujący do przemocy na tle ideologicznym. Znajdował się na nim slogan o treści „Good night left side” (wykorzystywany przez ugrupowania neofaszystowskie) oraz grafika przedstawiająca napastnika, który kopie leżącego na ziemi człowieka.

GDAŃSK. 14 maja w trakcie spotkania Ekstraklasy piłki nożnej pomiędzy **Lechią Gdańsk** a **Pogonią Szczecin** niektórzy miejscowi „kibice” mieli na sobie koszulki z symbolem krzyża celtyckiego. To międzynarodowy znak oznaczający poparcie dla supremacji tzw. białej rasy.

CZĘSTOCHOWA. 21 maja w trakcie spotkania Ekstraklasy piłki nożnej **Raków Częstochowa** – **Lechia Gdańsk** „kibice” klubu gości eksponowali transparent z wyrazami poparcia dla **Janusza Walusia**, który odbywa karę dożywotniego więzienia w Republice Południowej Afryki za zabójstwo o charakterze rasistowskim. W 1993 roku zamordował Chrisa Haniego, współpracownika Nelsona Mandeli.

WARSZAWA. 21 maja po zakończeniu meczu Ekstraklasy piłki nożnej **Legia Warszawa – Cracovia** Kraków, podczas wychodzenia ze stadionu, stołeczni pseudokibice zaatakowali z powodów rasistowskich ciemnoskórego obywatela Wielkiej Brytanii, a także towarzyszącego mu znajomego z Polski. Napastnicy wykrzykiwali: „Idźcie stąd! Po co tu przyszliście? Przecież wiecie, że jesteśmy rasistami”, „Czemu przyprowadziłeś czarnucha? Może następnym razem przyjdą jeszcze Arabi!”. Rzucili się też z pięściami na obu mężczyzn, obywatela Polski zepchnęli ze schodów. Według relacji poszkodowanych, zawiadomieni o napaści stewardowie Legii nie udzielili im żadnej pomocy. Mężczyźni zdążyli dotrzeć do policjantów, znajdujących się przed stadionem, którzy przewieźli ich na posterunek, gdzie przyjęto zawiadomienie o napaści. O zdarzeniu poinformowane zostało Stowarzyszenie „NIGDY WIĘCEJ” i sieć Futbol przeciwko Rasizmowi w Europie (FARE), a także ambasada Wielkiej Brytanii.

POLSKA. 23 maja na platformie Allegro jeden z użytkowników wystawił na sprzedaż kibolskie szaliki o treści antysemickiej. Znajdował się na nich slogan „Anty Jude”, a także nawiązanie do motta SS: „Honor, wierność” (oryg. „Meine Ehre Heisst Treue” – „Mój honor to wierność”). W opisie aukcji gadżety te były oferowane zwolennikom „koalicji WRWE” (czyli grupy zrzeszającej kiboli z czterech ekip chuligańskich: Elany Toruń, Widzewa Łódź, Ruchu Chorzów i Wisły Kraków), a zostały

wymierzone w sympatyków klubu ŁKS Łódź. Wyzwiska antysemickie są uznawane wśród pseudokibiców za najbardziej obelżywe. We współpracy ze Stowarzyszeniem „NIGDY WIĘCEJ” Allegro usunęło tę aukcję.

CHEŁM. 28 maja podczas meczu III ligi piłki nożnej (grupy IV) **Chelmianka Chelm – Siarka** Tarnobrzeg miejscowi pseudokibice eksponowali baner z rasistowskim symbolem krzyża celtyckiego. Ponadto wywiesili na ogrodzeniu wokół murawy transparent o treści antysemickiej. Znajdowało się na nim hasło „Nasza tożsamość, nasza kultura. Nie dla skweru Szmula”. Był to wyraz sprzeciwu wobec decyzji władz miasta o upamiętnieniu Szmula Zygielbojma, żydowskiego działacza partii Bund, który w czasie II wojny światowej usiłował powiadomić międzynarodową opinię publiczną o Zagładzie Żydów. (Był on członkiem Rady Narodowej przy rządzie Rzeczypospolitej Polskiej na uchodźstwie w Londynie. W maju 1943 roku wobec klęski powstania w getcie warszawskim i w dramatycznym sprzeciwie względem obojętności państw demokratycznych na los Żydów – popełnił samobójstwo. W okresie międzywojennym Zygielbojm przez kilka lat mieszkał w Chełmie, gdzie prowadził działalność charytatywną i oświatową. Decyzją władz miasta z 2021 roku przy ulicy Mickiewicza miał powstać skwer imienia Zygielbojma wraz z rzeźbą i upamiętniającym go murem).

Tego samego dnia (tj. 28 maja 2022), po zakończeniu meczu Chełmianki z Siarką, miejscowi pseudokibice wspólnie z członkami faszyzującej organizacji **Autonomiczni Nacjonaści** wywiesili na skwerze przy ulicy Mickiewicza transparent obraźliwy wobec pamięci Szmula Zygielbojma. Urządzili ponadto pikietę i rozdali mieszkańcom antysemickie ulotki. Zawierały one teorię spiskową, wedle której „Chełm staje się poligonem proizraelskiej polityki historycznej”, a także fałszywe oskarżenia pod adresem Bundu jako „antypolskiej” i „antynarodowej” organizacji. Broszury te rozkleili też na ulicach miasta. 16 czerwca na stronie **autonom.pl** opublikowali zdjęcia transparentu i ulotek, oraz oświadczenie, w którym znalazły się słowa wyszydzające śmierć Zygielbojma: „Jedynie słuszne, co zrobił, to samobójstwo z niemocy i z powodu straty wiary w swoje lewackie ideały wyniesione z żydowskiej organizacji”.

STALOWA WOLA. 28 maja w trakcie spotkania III ligi piłki nożnej (grupy IV) **Stal Stalowa Wola** – KSZO Ostrowiec Świętokrzyski pseudokibice miejscowej drużyny eksponowali ogromny transparent, na którym znajdował się tzw. Totenkopf – symbol używany podczas II wojny światowej przez esesmanów w obozach koncentracyjnych (przedstawiał charakterystyczną trupa czaszkę na tle skrzyżowanych piszczeli).

CZERWIEC 2022

POLSKA. 24 czerwca i w kolejnych dniach w internecie pojawiło się wiele rasistowskich komentarzy na temat Jeremy'ego Sochana, ciemnoskórego koszykarza polskiego pochodzenia, który został wybrany w drafcie NBA (z numerem 9) i trafił do klubu San Antonio Spurs (draft to sposób naboru nowych zawodników do ligi). Pomimo że 19-latek jest reprezentantem Polski w kadrze narodowej (ma też obywatelstwo amerykańskie), mówi po polsku i podkreśla swoje silne (także rodzinne) związki z krajem, to autorzy wielu komentarzy odmawiali mu prawa do uznawania własnej polskości. Oto kilka wybranych wpisów (niewulgarnych) opublikowanych w mediach społecznościowych: „I to jest niby Polak?”, „I te słowiańskie rysy twarzy”, „To teraz są tacy Polacy...”, „Ten z lewej bardziej podobny” (na zdjęciu zawodnik stał obok białego komisarza NBA Adama Silvera). W jednym z wywiadów Sochan tak określił poczucie własnej tożsamości: „Jestem trochę Amerykaninem, trochę Anglikiem, trochę Polakiem. Ta wielokulturowość bardzo mnie wzbogaca i mógłbym podać na to wiele przykładów. Sama gra przeciwko zawodnikom z różnych krajów, o różnych możliwościach technicznych czy fizycznych, była kształcąca”.

Awans Jeremy'ego Sochana do NBA był także tematem audycji wyemitowanej 24 czerwca na kanale PolskiKosz TV na YouTube. W programie prowadzonym przez Kamila Chanasa gościli dwaj byli gracze NBA: **Marcin Gortat** i Cezary Trybański. Gortat w kuriozalny, zabarwiony uprzedzeniami sposób wypowiedział się o Sochanie: „Kiedy ja podpisywałem kontrakt, byłem w cygańskiej koszuli. [...] Nie byliśmy obwieszani złotem i diamentami, tak jak teraz Jeremy był obwieszony. [...] Widać, że jest przesiąknięty troszeczkę tą kulturą amerykańską, college'ową, gdzie trzeba też podkreślić: jego tata był Afroamerykaninem i rozumiemy troszeczkę tę kulturę. My z Czarkiem jesteśmy Polakami, jesteśmy bardzo, bardzo biali i jesteśmy z Polski”.

POZNAN. 2 lipca pseudokibice **Lecha Poznań** usiłowali zakłócić Marsz Równości. Grupa kilkunastu agresorów skandowała obraźliwe hasła pod adresem uczestników tej pokojowej manifestacji, między innymi: „Pedały” i „Zakaz pedałowania”. Kibole eksponowali też flagę z takim napisem, na której widniała grafika o charakterze pornograficznym. Mieli również transparent z hasłem: „Wilda biało-czerwona pedałstwem nieskażona”. Ponadto próbowali spalić tęcza flagę (symbol LGBT), a gdy to się nie udało, podarli ją. Policja odgrodziła kordonem pseudokibiców od uczestników Marszu Równości.

GORZÓW WLKP. 8 lipca podczas meczu Ekstraligi żużlowej Stal Gorzów – **GKM Grudziądz** przyjezdni pseudokibice eksponowali baner nawołujący do przemocy motywowanej ideologicznie. Znajdował się na nim neofaszystowski slogan „Good night left side” oraz charakterystyczna grafika przedstawiająca mężczyznę, który kopie leżącego na ziemi człowieka.

SKOPJE (MACEDONIA). 14 lipca w meczu rewanżowym I rundy eliminacyjnej Ligi Konferencji Europy Akademia Pandev – **Lechia Gdańsk** polscy pseudokibice wywiesili na ogrodzeniu wokół murawy transparent z wyrazami poparcia dla **Janusza Walusia**, skazanego w Republice Południowej Afryki na karę dożywotniego więzienia za rasistowskie zabójstwo. Na fladze znajdował się jego wizerunek, a także slogan „Nic cię nie złamię, nie jesteś sam!”. Walus w 1993 roku zamordował w Republice Południowej

Afryki Chrisa Haniego, polityka i działacza społecznego, walczącego o zniesienie apartheidu.

GRUDZIĄDZ. 15 lipca podczas meczu Ekstraklasy żużlowej **GKM Grudziądz** – Motor Lublin pseudokibice klubu gospodarzy po raz kolejny eksponowali baner nawołujący do przemocy motywowanej ideologicznie. Znajdowało się na nim neofaszystowskie hasło „Good night left side” oraz charakterystyczna grafika przedstawiająca napastnika, który kopie leżącego na ziemi człowieka.

KIELCE. 16 lipca podczas spotkania Ekstraklasy piłki nożnej **Korona Kielce** – Legia Warszawa miejscowi pseudokibice eksponowali rasistowską flagę, na której znajdował się napis „BHBD” (rozwiniecie tego skrótu stanowią słowa popularnej kibolskiej piosenki z repertuaru neonazistowskiej kapeli **Konkwista 88**: „To była walka na śmierć o biały honor i krew / O białą dumę, celtycki krzyż”, refren: „Biały honor, biała duma”). Kibole Korony eksponowali też ogromny transparent ku czci **Brygady Świętokrzyskiej Narodowych Sił Zbrojnych** (była to jedyna polska formacja, która w trakcie II wojny światowej dopuściła się kolaboracji z okupantem hitlerowskim. NSZ mordowały członków lewicowego ruchu oporu oraz osoby podejrzewane o pochodzenie żydowskie). W trakcie meczu kieleccy pseudokibice wywiesili również transparent obraźliwy wobec

osób LGBT: „Włodarze miasta ze zbrodzcami na marszu się prowadzają, o rocznicy ludobójstwa na Polakach nie pamiętają” (mowa o II Marszu Równości w Kielcach z 9 lipca, który został objęty patronatem honorowym przez prezydenta miasta Bogdana Wentę).

BIELSKO-BIAŁA. 17 lipca podczas meczu I ligi piłki nożnej **Podbeskidzie Bielsko-Biała – Arka Gdynia** „kibice” klubu gospodarzy eksponowali w tzw. gnieździe (miejsce na stadionie, gdzie organizowany jest doping) baner nawołujący do przemocy na tle ideologicznym. Znajdowało się na nim neofaszystowskie hasło „Good night left side” oraz charakterystyczna grafika przedstawiająca mężczyznę, który kopie leżącego na ziemi człowieka.

WIEDEŃ. 21 lipca w trakcie meczu II rundy eliminacji Ligi Konferencji Europy **Rapid Wiedeń – Lechia Gdańsk** pseudokibice **Śląska Wrocław**, zaprzyjaźnieni z sympatykami przyjezdnego klubu, wywiesili na ogrodzeniu oddzielającym trybuny charakterystyczny czerwono-biały transparent stylizowany na logotyp organizacji neonazistowskiej **Blood and Honour** (słowa „Krew i honor” były mottem **Hitlerjugend**). Widniał na nim napis: „Bądź dumny z tego, kim jesteś. Znak orła, potęgi symbol, prowadzi nas”, który był cytatem z piosenki zespołu rockowego **Honor**, wyrażającego poparcie dla ideologii narodowego socjalizmu.

GDAŃSK. 28 lipca podczas meczu rewanżowego II rundy eliminacji Ligi Konferencji Europy **Lechia Gdańsk – Rapid Wiedeń** polscy „kibice” wywiesili na ogrodzeniu wokół murawy transparent o treści neonazistowskiej. Charakterystyczna czerwono-biała flaga była stylizowana na logo organizacji **Blood and Honour** (słowa „Krew i honor” to motto **Hitlerjugend**). Znajdował się na niej cytat z piosenki neofaszystowskiego zespołu rockowego **Honor**: „Bądź dumny z tego, kim jesteś. Znak orła, potęgi symbol, prowadzi nas”.

SIERPIEŃ 2022

KIELCE. 1 sierpnia w trakcie spotkania Ekstraklasy piłki nożnej **Korona Kielce – Śląsk Wrocław** miejscowi „kibice” eksponowali baner o treści rasistowskiej. Znajdował się na nim napis „BHBD”, odwołujący się do słów „Biały honor, biała duma”. To cytat z piosenki neonazistowskiej kapeli **Konkwista 88**.

WROCŁAW. 6 sierpnia w trakcie spotkania Ekstraklasy piłki nożnej **Śląsk Wrocław – Widzew Łódź** miejscowi pseudokibice skandowali hasła o treści antysemickiej. Były one wymierzone w sympatyków przeciwnego klubu: „Waszym domem Auschwitz jest” oraz „Łódzki Żydze, ja tej k...wy nienawidzę”. Antyżydowskie obelgi są uznawane przez pseudokibiców za szczególnie obraźliwe.

TYCHY. 7 sierpnia w trakcie spotkania I ligi piłki nożnej **GKS Tychy – Podbeskidzie Bielsko-Biała** pseudokibice przyjezdnego klubu eksponowali baner nawołujących do przemocy na tle ideologicznym. Na fładze tej znajdował się slogan „Good night left side” (wykorzystywany przez ugrupowania neofaszystowskie) oraz charakterystyczna grafika ukazująca napastnika, który kopie leżącego na ziemi człowieka.

ZABRZE. 7 sierpnia podczas spotkania Ekstraklasy piłki nożnej Górnik Zabrze – Raków Częstochowa przyjezdni pseudokibice wywiesili baner z wyrazami poparcia dla **Janusza Walusia**, rasistowskiego mordercy odsiadującego karę dożywotniego więzienia w Republice Południowej Afryki. Flaga ta była eksponowana w tzw. gnieździe, czyli miejscu na trybunach, gdzie organizowany jest doping. Kibole Rakowa od kilku lat bezkarnie i bez reakcji ze strony władz piłkarskich wywieszają transparenty na cześć Walusia.

ŁÓDŹ. 12 sierpnia podczas spotkania Ekstraklasy piłki nożnej Widzew Łódź – Legia Warszawa stołeczni pseudokibice wykrzykiwali hasła antysemickie. Pod adresem klubu z Łodzi skandowali: „Żydzew, łódzki Żydzew, ja tej k...wy nienawidzę” oraz „Hamas, Hamas, Juden auf den Gas!” („Hamas, Hamas, Żydzi do gazu!”). Tę drugą przyspiewkę pseudokibice Legii wiele lat temu przejęli od zaprzyjaźnionego holenderskiego klubu piłkarskiego ADO Den Haag, znanego z antysemityzmu dużej części swoich kibiców.

TYCHY. 13 sierpnia w trakcie meczu I ligi piłki nożnej GKS Tychy – Wisła Kraków przyjezdni „kibice” skandowali obelgi na tle antysemickim. Pod adresem klubu z Tychów wykrzykiwali: „Jeb...ć Żydów, skurw...ów”.

GŁOGÓW. 14 sierpnia w trakcie spotkania I ligi piłki nożnej Chrobry Głogów – Podbeskidzie Bielsko-Biała przyjezdni pseudokibice, zrzeszeni w grupie **Narodowe Podbeskidzie**, eksponowali baner nawołujący do przemocy na tle ideologicznym. Znajdował się na nim neofaszystowski slogan „Good night left side”, a także grafika przedstawiająca napastnika, który kopie leżącego na ziemi człowieka.

POZNAŃ. 14 sierpnia podczas spotkania Ekstraklasy piłki nożnej Lech Poznań – Śląsk Wrocław „kibice” przyjezdnego klubu eksponowali charakterystyczny transparent stylizowany na logo międzynarodowej organizacji neonazistowskiej **Blood and Honour** (jej nazwa została zaczerpnięta z motta **Hitlerjugend**: „Blut und Ehre”). Na fładze widniał napis: „Bądź dumny z tego, kim jesteś.

Znak orła, potęgi symbol, prowadzi nas” – był to cytat z piosenki neonazistowskiego zespołu rockowego **Honor**.

GDAŃSK. 3 września w trakcie spotkania Ekstraklasy piłki nożnej pomiędzy **Lechią Gdańsk** a **Wartą Poznań** miejscowi pseudokibice eksponowali transparent z wizerunkiem **Janusza Walusia** i słowami: „Nic cię nie złamię, nie jesteś sam”. Walus to polski imigrant, który odsiaduje w Republice Południowej Afryki karę dożywotniego więzienia za zabójstwo w 1993 roku Chrisa Haniego, polityka i działacza walczącego z systemem segregacji rasowej, współpracownika Nelsona Mandeli.

WARSZAWA. W nocy z 3 na 4 września „nieznani sprawcy” brutalnie pobili pochodzącego z Wietnamu piłkarza Alternatywnego Klubu Sportowego Zły (klasa A, grupa Warszawa II), Minha Phama Duca. Jak podano w oświadczeniu: „Doznał [zawodnik] licznych obrażeń ciała, w tym złamań kości twarzoczaszki. Ocknął się dopiero w szpitalu. Wiele wskazuje na to, że atak miał podłoże rasistowskie”. W związku z tą napaścią władze AKS zorganizowały 15 października rozgrywki piłkarskie przeciwko rasizmowi: „Jesteśmy wstrząśnięci tym, co się stało. Tym razem zaatakowany został Duc, ale nie możemy zapominać o aktach agresji wobec ludzi, którzy osiedlili się w Polsce, uciekając przed wojną i prześladowaniami. [...] Należy zacząć głośno mówić o tym, że nie ma zgody na powrót rasistowskich demonów! AKS Zły od początku pokazuje, że inne oblicze sportu, oparte na szacunku i akceptacji różnorodności, jest możliwe. Budujemy nową kulturę kibicowania, bez nienawiści i agresji”. Podczas tej akcji solidarnościowej na stadionie eksponowany był baner z hasłem kampanii „Wykopmy Rasizm ze Stadionów” Stowarzyszenia „NIGDY WIĘCEJ”.

POZNAŃ. 4 września podczas spotkania Ekstraklasy piłki nożnej **Lech Poznań** – **Widzew Łódź** „kibice” drużyny gospodarzy jako oprawę meczu ułożyli na trybunach gigantyczną kartoniadę, która

utworzyła skrótowiec: „ŚŻK”, oznaczający „Śmierć żydowskiej k...wie”. Wśród pseudokibiców to popularna, antysemicka obelga wymierzona w **Widzew Łódź**. Wymowa tego hasła została dodatkowo wzmocniona poprzez

ogromny transparent, który został wywieszony na ogrodzeniu wzdłuż murawy – znajdował się na nim napis: „W imię trzech liter”.

ŁÓDŹ. 9 września w trakcie spotkania Ekstraklasy piłki nożnej **Widzew Łódź** – **Cracovia Kraków** pseudokibice drużyny gospodarzy wykrzykiwali wulgarne okrzyki o treści antysemickiej. Pod adresem Cracovii skandowali: „Czy to kosa, czy maczeta, ch...a macie bez napleta”.

CZĘSTOCHOWA. 11 września podczas meczu Ekstraklasy piłki nożnej **Raków Częstochowa** – **Legia Warszawa** czterech „kibiców” miejscowego klubu napadło na czterech obywateli Nigerii i Konga. Podkom. Sabina Chyra-Giereś, rzecznik prasowy Komendy Miejskiej Policji w Częstochowie, relacjonowała: „Czterech studentów z Częstochowy weszło na stadion i kierowało się na wyznaczony sektor, gdy drogę zagrodzili im pseudokibice. Od nieprzyjaznych kibiców usłyszeli mnóstwo obelżywych słów na tle rasistowskim oraz groźby pozbawienia życia. Kibole wypchnęli ich z trybun, nie pozwalając obejrzeć meczu”. Policjanci ustalili i dotarli do czterech mieszkańców Częstochowy, trzech z nich (w wieku 31, 42 i 47 lat) zostało zatrzymanych. Podczas zatrzymania 31-latk funkcjonariusze znaleźli przy nim kije bejsbolowe, siekiere i przedmiot przypominający broń, który został przekazany do dalszych badań. Drugi z mężczyzn, 47-latek, miał dodatkowo

odpowiedzieć za propagowanie ustroju faszystowskiego. Decyzją sądu został tymczasowo aresztowany na dwa miesiące, natomiast 42-latek i 31-latek zostali objęci policyjnym dozorem.

CARDIFF (WALIA). 25 września po zakończeniu meczu Ligi Narodów między reprezentacjami Walii i Polski walijska policja zatrzymała siedmiu polskich pseudokibiców w związku z czynami, których dopuścili się na stadionie. Jak podano w komunikacie prasowym, w przypadku trzech mężczyzn zatrzymania te dotyczyły „naruszenia porządku publicznego na tle rasowym”.

CHOJNICE. 30 września podczas meczu I ligi piłki nożnej **Chojniczanka Chojnice** – **Wisła Kraków** „kibice” drużyny gospodarzy wywiesili na ogrodzeniu wokół murawy transparent, na którym widniał symbol zwany Totenkopf. Był on używany między innymi przez członków specjalnych oddziałów **SS (SS-Totenkopfverbände)**, którzy byli wartownikami w hitlerowskich obozach koncentracyjnych.

PAŹDZIERNIK 2022

BELCHATÓW. W październikowym numerze pisma chuliganów stadionowych „**To My Kibice**” ukazał się wywiad z członkami grupy kibicowskiej podkarpackiego klubu futbolowego **Czarni Jasło**. Na pytanie redaktora: „Od zawsze was kojarzę jako zajebicie prawicową ekipę. Flagi «Niepoprawni politycznie», «Biali ludzie, czarne charaktery» i celtyki [krzyże celtyckie – dop. red.] w najróżniejszych konfiguracjach wiszące na waszych meczach. Rozumiem, że wpływ skinów od zawsze był na waszych trybunach znaczący?”, kibole z Jasła odpowiedzieli: „Oczywiście. Prawicowość płynie w naszych żyłach, mamy ją zapisaną we krwi. Jesteśmy białymi ludźmi, kochamy swój kraj, jesteśmy Polakami – to są jakby pewne oczywistości. Może też w jakimś tam stopniu nasze nastawienie zostało uformowane przez wieloletnie zmagania z przeróżnym tałatajstwem, jakie przewijało się przez bloki rotacyjne w naszym mieście. W tych blokach właśnie udostępniało miasto lokale użytkowe między innymi Romom, a w nas to wzmagало nienawiść [...]”. Tym samym pseudokibice wyrazili poparcie zarówno dla rasistowskiej symboliki na stadionach, jak i przede wszystkim fizycznych ataków na mniejszość romską, których się dopuszczali.

Wywiad ten był ilustrowany zdjęciami wykonanymi w trakcie meczów. Na jednym z nich, obok transparentu Czarnych Jasło, znajdowała się również rasistowska flaga pseudokibiców słowackiego klubu **Tatran Preszów**, zaprzyjaźnionych z kibolami z Jasła. Była ona stylizowana na flagę amerykańskiej **Konfederacji** (używaną w XIX wieku w czasie wojny secesyjnej przez stany południowe, walczące o utrzymanie niewolnictwa), współcześnie uznawaną za symbol dyskryminacji rasowej. Na banerze tym widniał również slogan: „White boys” („Biali chłopcy”).

LUBLIN. 1 października podczas meczu II ligi piłki nożnej **Motor Lublin** – **Siarka Tarnobrzeg** pseudokibice miejscowego klubu wywiesili na ogrodzeniu otaczającym murawę transparent, na którym znajdowało się motto **SS**: „Nasz honor to wierność” (oryg. „Meine Ehre heißt Treue”). Flaga ta od lat jest eksponowana w trakcie spotkań Motoru, bez reakcji ze strony władz piłkarskich.

WROCLAW. 3 października w trakcie spotkania Ekstraklasy piłki nożnej pomiędzy **Śląskiem Wrocław** a **Wartą Poznań** miejscowi pseudokibice wywiesili na ogrodzeniu wokół murawy transparent o charakterze antyukraińskim. Znajdował się na nim napis „Stop ukrainizacji Polski”,

będący hasłem akcji prowadzonej przez skrajnie prawicową partię **Konfederacja**. 14 lipca podczas posiedzenia Parlamentarnego Zespołu ds. Stosunków Międzynarodowych oraz Interesów Polski i Polonii (złożonego wyłącznie z trzech posłów, którzy dostali się do Sejmu z list Konfederacji: **Grzegorza Brauna**, **Artura Dziambora** i **Konrada Berkowicza**) zajmowano się projektem „Stop ukrainizacji Polski”, mającym na celu – zgodnie z teoriami spiskowymi propagowanymi przez to środowisko – powstrzymanie „procesu ukrainizacji Polski,

przekształcania jej w twór hybrydowy – Ukrainopolonię”. Pod hasłem „Stop ukrainizacji Polski” od kilku miesięcy odbywają się manifestacje uliczne (między innymi 24 września w Warszawie), podczas których skandowane są slogany obraźliwe wobec Ukraińców, jak również nawołujące do przemocy względem nich.

Wywieszenie ksenofobicznej flagi potępił rzecznik prasowy Śląska Wrocław Jędrzej Rybak, który przypomniał o akcjach pomocy organizowanych przez klub dla uchodźców z Ukrainy: „Przed spotkaniem nie wiedzieliśmy, że taki transparent pojawi się na trybunach. Pamiętajmy, że od początku rosyjskiej inwazji na Ukrainę, Śląsk Wrocław aktywnie włącza się w pomoc dla naszych wschodnich sąsiadów. Klub przekazywał wsparcie finansowe, materialne i promocyjne, a piłkarze, piłkarki oraz pracownicy angażowali się w pomoc potrzebującym i lokalnym organizacjom”.

WARSZAWA. 5 października na YouTube na kanale **WeszłoTV** (telewizja internetowa) została wyemitowana audycja, podczas której **Grzegorz Szamotulski**, były reprezentant Polski w piłce nożnej (grał jako bramkarz), wygłosił komentarz zabarwiony antysemityzmem. W toku rozmowy dotyczącej klubów piłkarskich, których trenerem był Stefan Majewski, użył określenia „Żydzew” w odniesieniu do Widzewa Łódź. To obelga popularna wśród pseudokibiców, propagująca przekaz antyżydowski. Prowadzący audycję Paweł Paczul nie zareagował na słowa Szamotulskiego.

RZESZÓW. 8 października w trakcie spotkania I ligi piłki nożnej **Resovia Rzeszów** – **Ruch Chorzów** pseudokibice miejscowego klubu eksponowali transparent, na którym znajdował się napis „Krew i honor”. Słowa te stanowiły motto **Hitlerjugend**.

KIELCE. 14 października podczas meczu Ekstraklasy piłki nożnej **Korona Kielce** – **Stal Mielec** „kibice” drużyny gospodarzy eksponowali baner, na którym widniał napis „BHBD” (rozwiniecie tego skrótu stanowią słowa piosenki z repertuaru neonazistowskiej kapeli **Konkwista 88**: „To była walka na śmierć o biały honor i krew / O białą dumę, celtycki krzyż”, refren: „Biały honor, biała duma”). Kieleccy pseudokibice eksponowali też ogromny transparent ku czci **Brygady Świętokrzyskiej Narodowych Sił Zbrojnych** (była to jedyna polska formacja, która w trakcie II wojny światowej dopuściła się kolaboracji z okupantem hitlerowskim. NSZ mordowały członków lewicowego ruchu oporu oraz osoby podejrzewane o pochodzenie żydowskie).

BIELSKO-BIAŁA. 15 października w trakcie spotkania I ligi piłki nożnej **Podbeskidzie Bielsko-Biała** – Zagłębie Sosnowiec pseudokibice miejscowego klubu eksponowali baner nawołujący do przemocy na tle ideologicznym. Znajdowało się na nim neofaszystowskie hasło „Good night left side” oraz charakterystyczna grafika przedstawiająca mężczyznę, który kopie leżącego na ziemi człowieka.

OTWOCK. 16 października po zakończeniu amatorskiego meczu piłki nożnej pomiędzy zespołami polskim i ukraińskim jeden z zawodników, Polak, pobił gracza przeciwnej drużyny, pochodzącego z Ukrainy. Poszkodowany mężczyzna relacjonował: „Po meczu nie chciałem z nim rozmawiać, nie zaczepiałem go, to on zakazał mi patrzeć się na siebie. Powiedziałem, że to wolny kraj, że wolno mi na niego patrzeć, na co stwierdził, że nie dla nas, Ukraińców. Mojemu koledze powiedział: «Wypier...j, bo zaraz i ty dostaniesz w ryj»”. Napastnik stawał się coraz bardziej agresywny. Powiedział do Ukraińca, że ma „wypier...ć do siebie”, po czym wielokrotnie uderzył go w głowę i kopnął nogą w brzuch. Mężczyzna upadł na ziemię. Trafił do szpitala. Miał otwartą ranę głowy i rany wargi, a także ślady uderzeń na ciele. Policja nie zakwalifikowała tego zdarzenia jako pobicia ściganego z urzędu.

ROKITKI. 22 października podczas meczu klasy okręgowej piłki nożnej (grupy Legnica) **Czarni Rokitki** – KS Legnickie Pole pseudokibice miejscowej drużyny wykrzykiwali rasistowskie obelgi pod adresem piłkarza przeciwnego klubu, pochodzącego z Nigerii Martinsa Ekwueme. Skandowali: „Czarnuch”, „Spier...aj do Afryki”, „Bambus” i „Murzyn”. Piłkarz zgłaszał sędziemu **Łukaszowi Woźnemu** zachowania pseudokibiców, ale w odpowiedzi usłyszał: „Nie gadaj, tylko graj. To nie jest ekstraklasa”. Gdy Ekwueme w reakcji na wykrzykiwane obelgi nazwał ich autorów „wieśniakami”, sędzia... pokazał mu drugą żółtą, a w konsekwencji czerwoną kartkę i wyrzucił go z boiska. W trakcie spotkania interweniował prezes klubu z Rokitek, który podszedł do kiboli i wyegzekwował zmianę ich zachowania, a po pierwszej połowie udał się do szatni i przeprosił Martinsa Ekwueme. 24 października na Facebooku ukazało się oświadczenie Czarnych Rokitki, w którym potępiono zajścia na boisku, a także przekazano wyrazy solidarności poszkodowanemu piłkarzowi: „Społeczność naszego Klubu to ci, którzy Cię szanują i doceniają. Wyrażamy nadzieję i pewność, że jeszcze zagrasz na boisku w Rokitkach, byłeś i jesteś u nas mile widziany”.

Martins Ekwueme mieszka w Polsce od 23 lat. W 2016 roku uzyskał polskie obywatelstwo.

25 października Komisja Dyscyplinarna Podokręgu Legnica Dolnośląskiego Związku Piłki Nożnej w związku z rasistowskimi incydentami podczas meczu ukarała klub z Rokitek zamknięciem obiektu dla kibiców do końca rundy (czyli na dwa mecze).

BIELSKO-BIAŁA. 29 października podczas meczu I ligi piłki nożnej **Podbeskidzie Bielsko-Biała** – Sandecja Nowy Sącz „kibice” drużyny gospodarzy eksponowali baner nawołujący do przemocy motywowanej ideologicznie. Widniał na nim wykorzystywany przez ugrupowania neofaszystowskie slogan „Good night left side” oraz charakterystyczna grafika przedstawiająca mężczyznę, który kopie leżącego na ziemi człowieka.

LISTOPAD 2022

BELCHATÓW. W listopadowym numerze magazynu chuliganów stadionowych „**To My Kibice**”

ukazał się artykuł na temat grup kibicowskich klubu piłkarskiego **Sparta Augustów**. Tekst ten był ilustrowany zdjęciami wykonanymi podczas meczów tej drużyny. Na kilku fotografiach widniały transparenty w barwach godła

III Rzeszy, pośrodku których w zastępstwie swastyki znajdował się krzyż celtycki (symbol rasistowski).

RADOMSKO. 5 listopada pseudokibice klubu **GKS Bełchatów** (IV liga piłki nożnej, grupa łódzka) urządzili pikietę z antysemitycznym transparentem pod stadionem drużyny RKS Radomsko. Widniał na

nim slogan: „Zdychajcie żydowskie pachole”. W taki oto sposób kibole z Bełchatowa zmanifestowali pogardę i wrogość wobec klubu z Radomska. Akcję tę przeprowadzili w związku ze

zbliżającym się meczem derbowym obu drużyn (13 listopada). Wśród pseudokibiców obelgi antysemityczne uznawane są za najbardziej obraźliwe.

ODRZYKOŃ. 6 listopada w trakcie meczu klasy okręgowej piłki nożnej (grupy Krosno) **Zameczysko Odrzykoń** – MKS Arłamów Ustrzyki Dolne pseudokibice miejscowej drużyny skandowali hasła o treści rasistowskiej oraz antyukraińskiej. Pod adresem piłkarzy klubu z Ustrzyk: Hansona Kumah-Doe (pochodzącego z Ghany), Duvana Martineza (z Kolumbii), Olega Moskaletsa i Vladyslawa Valihury (obaj pochodzą z Ukrainy) „kibice” Zameczyska wykrzykiwali: „Czarnuchy”, „Makumba”, „Czarna mamba”, „Szoszony”, „FC Ukraina” oraz „Wypier*lać do Doniecka”. Zajścia na stadionie potęgił między innymi Piotr Kowalski, trener drużyny z Ustrzyk Dolnych: „Nie można przechodzić obojętnie wobec takich zachowań. Wtedy piłka schodzi na drugi plan. Obrażani zawodnicy [...] to członkowie naszego klubu, przyjaciele, koledzy, a przede wszystkim ludzie. Obelgi, wyzwiska na tle rasistowskim nie mają prawa pojawić się na boisku na żadnym szczeblu rozgrywkowym”. Bartosz Romowicz, burmistrz Ustrzyk Dolnych, wraz z prezesem klubu MKS Arłamów Kamilem Gołąbkim, zapowiedzieli, że złożą zawiadomienie do Okręgowego Związku Piłki Nożnej w Krośnie, Podkarpackiego Związku Piłki Nożnej oraz Polskiego Związku Piłki Nożnej. Nie podano do wiadomości publicznej, czy władze piłkarskie podjęły jakiegokolwiek działania w tej sprawie.

NIEPOŁOMICE. 9 listopada podczas meczu 1/8 Pucharu Polski Sandecja Nowy Sącz – **Śląsk Wrocław** doszło do zajść rasistowskich z udziałem pseudokibiców drużyny gości. Mecz zakończył się remisem i o wyniku miały rozstrzygnąć rzuty karne. Gdy jedenastkę miał wykonać piłkarz Sandecji, pochodzący z Senegalu Maissa El Hadji Fall, siedzący za bramką „kibice” Śląska naśladowali odgłosy małp. Zawodnik jeszcze przed wykonaniem rzutu karnego sygnalizował arbitrowi **Sebastianowi Jarzębakowi** ich obraźliwe zachowanie, co pozostało jednak bez reakcji sędziego. W proteście Fall zszedł z boiska, a wraz z nim w geście solidarności z dalszej gry zrezygnowali jego koledzy z drużyny i również opuścili murawę.

10 listopada zarząd Sandecji wydał oświadczenie: „Wobec braku reakcji ze strony sędziego nasi zawodnicy podjęli jedyną słuszną decyzję [o zejściu z boiska – dop. red.]. Zarząd klubu, bez względu na konsekwencje, solidaryzuje się z tą postawą! Sport to uczciwa rywalizacja, współzawodnictwo, zasady moralne. Nie zgadzamy się na swego rodzaju terroryzm wobec zawodnika biorącego udział w zawodach. Jest on częścią drużyny i obrażanie jego jest obrażaniem klubu oraz jego kibiców. Sport ma łączyć, a nie dzielić! Rasizm i korupcja to zjawiska, które niszczą piłkę nożną. [...] Apelujemy do Komisji Dyscyplinarnej Polskiego Związku Piłki Nożnej o zdecydowaną reakcję!”.

17 listopada Komisja Dyscyplinarna PZPN ukarała... Sandecję za zejście piłkarzy z boiska i rozstrzygnęła mecz jako walkower na korzyść Śląska. Ponadto w związku z rasistowskim zachowaniem pseudokibiców Komisja nałożyła na klub z Wrocławia zakaz wyjazdów zorganizowanych grup w wymiarze 6 miesięcy w rozgrywkach Pucharu Polski, a także grzywnę w wysokości 190 tys. złotych.

12 listopada na portalu **Media Narodowe** ukazał się artykuł **Jana Bodakowskiego** (redaktora kanału Media Narodowe na YouTube), w którym w szyderczy sposób skomentował zajścia podczas meczu Sandecji ze Śląskiem i zanegował to, że w ogóle doszło do rasistowskiego zachowania ze strony kiboli. Wyśmiał również piłkarza Maissę El Hadji Falla. W tekście zatytułowanym „Przegrałeś. Zrób z siebie ofiarę rasizmu, by zmieniono werdykt. Patent z polskich stadionów” Bodakowski napisał: „Można w wypadku przegranej zrobić z siebie ofiarę rasizmu, by zmieniono werdykt. [...] A jak jesteśmy biali? To trzeba pewnie twierdzić, że jest się transafropolakim, który wygląda jak biały, ale czuje się imigrantem z Senegalu” (pisownia oryginalna).

BEŁCHATÓW. 12 listopada podczas meczu I ligi piłki nożnej Skra Częstochowa – **Ruch Chorzów** pseudokibice przyjezdnej drużyny wywiesili na ogrodzeniu otaczającym boisko ogromny transparent, na którym widniał napis „Biała rasa” (to jeden z najpopularniejszych sloganów o charakterze rasistowskim używany przez ugrupowania skrajnej prawicy na całym świecie). Ekspozycja na trybunach takiej flagi potępił dziennikarz śledczy Szymon Jadczyk, który zamieścił na Twitterze treść hasła i zdjęcie transparentu. Na jego wpis zareagował szef Sektora Rodzinnego na stadionie Ruchu Chorzów, **Szymon Michalek**, który... z aprobatą odniósł się do napisu na fladze: „Czy biali kibice mają prawo napisać, że są biali? Sądzę, że tak. Jeżeli kogoś to oburza, to mu poprawność polityczna za bardzo weszła”. W wywiadzie prasowym także prezes Ruchu **Seweryn Siemianowski** przychylnie

wypowiedział się o transparencie ekspozowanym przez „kibiców” jego klubu: „Co do treści akurat tego, to uważam, że każdy może zinterpretować to na swój sposób. Dla mnie nie jest to treść jednoznacznie rasistowska”. 17 stycznia 2023 roku w związku z flagą wywieszoną podczas meczu ze Skrą Komisja Dyscyplinarna PZPN nałożyła na Ruch Chorzów karę zakazu wyjazdów zorganizowanych grup kibiców przez sześć miesięcy.

RZESZÓW. 13 listopada podczas spotkania I ligi piłki nożnej **Resovia Rzeszów** – Zagłębie Sosnowiec pseudokibice miejscowego klubu ekspozowali charakterystyczny czerwono-biały transparent, który był stylizowany na logotyp międzynarodowej organizacji neonazistowskiej **Blood and Honour**. Jej nazwa została zaczerpnięta z motta **Hitlerjugend**: „Blut und Ehre” („Krew i honor”).

GRUDZIEŃ 2022

POLSKA. 18 grudnia i w kolejnych dniach w internecie ukazało się wiele rasistowskich komentarzy w związku z meczem finałowym Mistrzostw Świata w piłce nożnej pomiędzy Argentyną i Francją. Ich autorzy podważali francuską tożsamość narodową ciemnoskórych piłkarzy i ich prawo do gry w reprezentacji tego kraju. Niektóre wpisy dodatkowo miały wydźwięk islamofobiczny. Oto przykłady komentarzy zamieszczonych na Twitterze (pisownia oryginalna): „Kibicowałem Argentynie bo są biali. Właśnie tak”, „Francji nie ma. Gdyby nie murzyni to ani w 98, ani 4 lata temu nie zostaliby mistrzami. A w tych nie doszliby do finału. Śmiech na sali, że praktycznie 100% podstawowej jedenastki europejskiego kraju stanowi Afryka”, „Obsrani dziś na maxa. Jednak to prawda, że murzyni to nadają się tylko do zrywania bananów”, „Proszę sobie porównać wygląd Mbappe i

typowego Francuza. Wnioski nasuwają się same” oraz „No to chrześcijanie wygrali z muzułmanami. Tylko w piłkę nożną, ale dobre i to”.

Gdy jeden z użytkowników zaprotestował przeciwko rasistowskim komentarzom, podkreślając: „Kilian Mbappe urodził się i wychował we Francji. Mówienie o nim, że nie jest Francuzem, jest absurdalne”, pod jego wpisem pojawiły się następujące odpowiedzi (pisownia oryginalna): „Przecież to murzyn”, „Jest murzynem, to już mówi kim jest ten wasz niby francuz”, „Oczywiście, że nie jest. Ma tylko obywatelstwo. Genów nie oszukasz”, „Prawdę mówiąc, genetycznie nie jest Francuzem!”, „To, że mysz urodzi się w oborze nie znaczy, że jest krową” i „Jezus Chrystus urodził się w stajni. Czy jest koniem?”.

Z kolei **Tomasz Grabarczyk**, lider **Konfederacji** w Łodzi, zamieścił na Twitterze wpis, w którym... z uznaniem odniósł się do tego, że po wojnie zbrodniarze hitlerowscy znajdowali schronienie w Argentynie: „Jednak zamiast kraju, który kolaborował z Niemcami, wolę kraj, który ich przyjmował po wojnie. Vamos Argentina!”.

Dane kontaktowe Stowarzyszenia „NIGDY WIĘCEJ”:

tel.: 601 360 835

e-mail: redakcja@nigdywiecej.org

www.nigdywiecej.org

[facebook.com/Respect.Diversity](https://www.facebook.com/Respect.Diversity) ; www.twitter.com/StowNIGDYWIECEJ

<https://neveragainnw.bsky.social>

www.linkedin.com/company/never-again-association